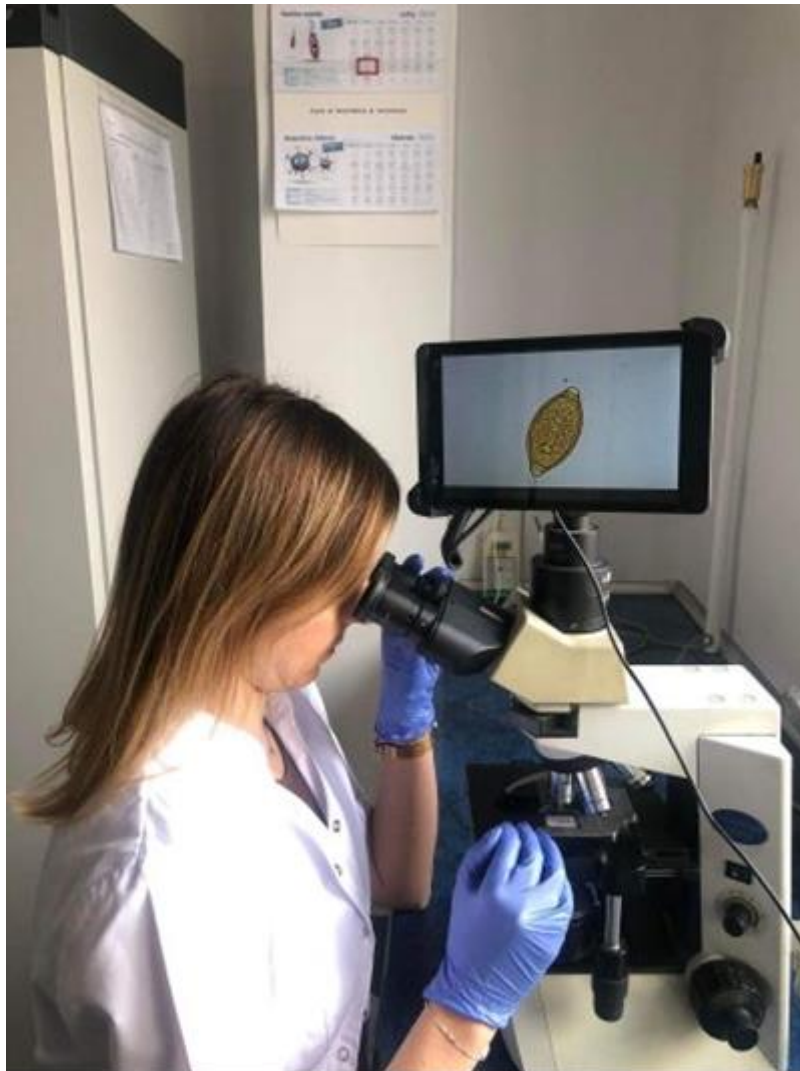

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU PIŃCZOWSKIEGO
ZA 2022 ROK**

Busko-Zdrój, luty 2023

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023r., poz.338), realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizuje wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, także oświatowo-zdrowotną promującą zdrowie.

Działalność ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, czuwaniem nad bezpieczeństwem żywności i wody oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Do 16 maja 2022r. działalność w przeważającej części była skierowana na zwalczanie epidemii związanej z wirusem SARS-coV-2, którego następstwa wywołały konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego. Od 16 maja 2022r. na terenie powiatu kazimierskiego, tak jak na terytorium całej Polski trwa ogłoszony **stan zagrożenia epidemicznego**.

Nadzorem objętych jest 37 372 mieszkańców powiatu pińczowskiego (stan na 31.12.2021r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nadzorując obiekty na terenie powiatu pińczowskiego przeprowadził 518 kontroli, wydał 118 decyzji, nałożył 22 mandaty na kwotę 3 300 zł. Oddział Laboratoryjny PSSE przeprowadził 5 174 badania laboratoryjne, w tym 396 oznaczeń chemicznych, 5 377 oznaczeń fizycznych i 7 292 oznaczenia mikrobiologiczne.

Przeprowadzone badania były wykorzystywane do oceny jakości zdrowotnej żywności, wody do spożycia, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska,

basenów, krytych pływalni oraz do oceny narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Busku-Zdroju wykonuje badania w zakresie:

- wody do spożycia, kąpielisk, pływalni i basenów.
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności oraz oznaczania składników odżywczych w posiłkach
- zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia oraz zawartość substancji toksycznych na stanowiskach pracy
- badań diagnostycznych w kierunku chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych.

Posiada akredytację i utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań. W laboratorium został przeprowadzony w 2022 roku przez Polskie Centrum Akredytacji audyt zgodnie z PN-EN-ISO/IEC 17025:2018-02, potwierdzający wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych. Laboratorium posiada akredytację od 2005r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF) oraz prowadzi monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny, ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (przestrzegania zasad GMP, GHP, HACCP). W działalności kontrolnej udoskonalano wdrożony system jakości i jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu pińczowskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia.

Przedstawiony „Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu pińczowskiego” został opracowany na podstawie informacji i materiałów własnych.

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo zdrowotne i sanitarne mieszkańców powiatu pińczowskiego w 2022 roku (podobnie jak w latach ubiegłych), pozostawało na wysokim poziomie.

Aktualne informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Busku-Zdroju znajdują się na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-busko-zdroj

Niniejszą ocenę opracowano i przesyła się na podstawie art. 12 a ust.3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023r., poz.338).

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Busku-Zdroju

Krzysztof Socha

SPIS TREŚCI	Str.
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	6
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	10
III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	14
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	16
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	19
VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	22
VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	26
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH	32
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	43
X. PODSUMOWANIE	53

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Zagrożenia związane z koronawirusem SARS-CoV-2 zaczęły pojawiać się w marcu 2020 r. Pierwszy przypadek zakażenia tym wirusem zarejestrowano w powiecie pińczowskim 19 marca 2020 r

W 2022 r. na terenie powiatu pińczowskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **1357 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **89** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **18** zgonów z powodu Coronavirusa z czego 16 osób miało choroby współistniejące. W okresie od **01.01.2022 r do 31.03.2022 r.** objęto kwarantanną **2545 osób**, W tym samym czasie izolacji podlegało **1174 osoby zakażone**. Po 31 marca 2022 r. obowiązek izolacji i kwarantanny został zniesiony.

W 2021 r. na terenie powiatu pińczowskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **1873 przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **165** osób spośród zakażonych były hospitalizowane. Zarejestrowano **79** zgonów z powodu Coronavirusa z czego 67 osób miało choroby współistniejące. W analogicznym czasie na terenie powiatu pińczowskiego objęto kwarantanną **3659 osób** i nadzorem epidemiologicznym **35 osób**.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz choroby przenoszone drogą pokarmową w porównaniu do lat 2020-2021 w roku **2022** mieszczą się w średniej krajowej.

Pozostałe choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia objęte obowiązkiem zgłaszania i rejestracji pozostają na stałym niskim poziomie i mieszczą się w średniej krajowej.

W roku **2022** nastąpił **znaczny wzrost** zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2021 w powiecie pińczowskim zarejestrowano **36** przypadków ospy wietrznej, natomiast w roku **2022** zarejestrowano **171** przypadków ospy wietrznej.

W **2022 r.** odnotowano **taką samą liczbę zachorowań** wywołanych przez **Salmonellę** jak w **2021 roku**.

W 2021 r. zarejestrowano **4** zachorowania wywołane przez Salmonellę, w roku **2022** było również **4** zachorowania.

przy zapadalności – w 2021 r. 10,4/100 tys. dla powiatu i 10,67/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 20,79/100 tys. w kraju.

- w **2022 r.** 10,4/100 tys. dla powiatu i 16,8/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 17,8/100 tys. w kraju.

W roku 2022 odnotowano wzrost zachorowań na zapalenie wątroby typu B w porównaniu do 2021 r. W 2022 roku podobnie jak w roku 2021 odnotowano 0 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C.

W 2021 roku w powiecie pińczowskim nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C, w 2022 r. – również nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C:
przy zapadalności – w 2021 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 0,09/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 3,21/100 tys. w kraju.
- w 2022 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 2,36/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 6,53/100 tys. w kraju.

W 2021 r. nie zarejestrowano w powiecie pińczowskim żadnego przypadku zachorowania na WZW B, w 2022 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na WZW B:
przy zapadalności - w 2021 r. 0,0/100 tys. dla powiatu i 0,48/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 3,98/100 tys. w kraju.
- w 2022 r. 0/100 tys. dla powiatu i 0,73/100 tys. w województwie świętokrzyskim, oraz 6,44/100 tys. w kraju.

W 2022 r. nastąpił spadek zachorowań na boreliozę w stosunku do roku 2021.

W 2021 r. w powiecie pińczowskim zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na Boreliozę, natomiast w 2022 roku – nie zarejestrowano żadnego przypadku.

Zapadalność dla powiatu w 2021 r. – 2,59/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 22,41/100 tys. Mieszkańców i zapadalność w 2022 r. – 2,59/100 tys. mieszkańców dla powiatu przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 25,88/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 45,43/100 tys. mieszkańców.

Wykonawstwo szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych jest nadzorowane przez Powiatową Inspekcję Sanitarną i jest na poziomie zadowalającym co ilustruje poniższe zestawienie w tabeli.

Ośrodki Zdrowia i Przychodnie realizują również Program Szczepień Zalecanych przy użyciu szczepionek odpłatnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w rocznikach podlegających w 2022 roku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie pińczowskim.

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2022 r.	Analogiczne wykonawstwo w 2021r.
BCG	2022	Szczepienie noworodkowe	99,5 %	99,1 %
Szczepienie p/WZW B	2022	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	80,7%	75%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,5%	100 %
DTP (błonica, tężec, krztusiec)	2022	Szczepienie pierwotne	61%	49,1%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,1%	98,7 %
Hib (przeciwko Haemophilus influenzae typ b)	2022	Szczepienie pierwotne	61%	49,1%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,5%	98,7%
Zakażenia Streptococcus pneumoniae	2022	Szczepienie pierwotne	55 %	51,9%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	95,8%	91,9%
Zakażenia Rotawirusowe	2022	Szczepienie podstawowe	72,1%	56%
Odra, świnka, różyczka	2021	Szczepienie pierwotne	85,4%	85,04%
DTaP + Polio	2017	Szczepienie I przypominające	77%	81,9%
Odra, świnka, różyczka	2013 (10 rok życia)	rewakcyjnacja	85,1%	70.5%
błonica + tężec + krztusiec (14 rok życia)	2009	Szczepienie II przypominające	79,2	65,2%
Td błonica + tężec (19 rok życia)	2004	Szczepienie III przypominające	87,3 %	76,4%

Na terenie powiatu pińczowskiego w 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadzi 4 postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W 2017 r. **nie zgłoszono** żadnych nowych

środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. W 2018 roku nastąpił gwałtowny wzrost środowisk antyszczepionkowych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził w 2018 roku 12 postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, z czego w 5 przypadkach dzieci zostały zaszczepione, 3 postępowania zakończyło się wnioskiem o ukaranie i wystawieniem tytułu wykonawczego. W pozostałych 4 przypadkach postępowanie jest w toku. W 2019 r. na terenie powiatu pińczowskiego zgłoszono do PPIS w Busku -Zdroju 10 nowych środowisk antyszczepionkowych. 9 dzieci z 6 środowisk zostało zaszczepionych. W pozostałych 3 przypadkach postępowanie jest w toku. W 2020 r. nie zgłoszono nowych środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2. W 2021 r. zgłoszono 4 nowe środowiska uchylające się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2. W 2022 roku zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju zostało zgłoszonych z terenu powiatu pińczowskiego 8 nowych środowisk uchylających się od obowiązku szczepień dzieci.

W 2022 r. wzrosła liczba osób szczepionych przeciwko wścieklicznie ponarażeniowo. W roku 2021 było 7 osób zaszczepionych ponarażeniowo, a w roku 2022 było 9 osób szczepionych ponarażeniowo.

Stały nadzór nad tymi osobami prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2021 - 2022

Lp.	ROK	Powiat pińczowski	
		Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności
1.	2021	3	7,8
2.	2022	8	20,8
Liczba ludności w powiecie w 2021 r.		38 487	
Liczba ludności w powiecie w 2021 r.		38 487	

Współczynnik zapadalności na chorobą k = 100 000

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2021-2022 odnotowano **znaczny wzrost zachorowań** na gruźlicę w roku **2022 w stosunku** do liczby zachorowań w 2021 roku.

W 2021 roku do PPIS w Busku -Zdroju nie zgłoszono ani jednego podejrzenia zachorowań na grypę w meldunkach MZ- 55. W **2022** z terenu powiatu pińczowskiego zgłoszono 3 przypadki podejrzenia zachorowań na grypę w meldunkach MZ-55 z czego 1 hospitalizowany.

W **2022 roku** w okresie od 01.01.2022 r. do 31.03.2022 r. na terenie powiatu pińczowskiego wykonano **125** kontroli sprawdzających obowiązek stosowania zaleceń i obostrzeń wydawanych przez Radę Ministrów i Ministra Zdrowia oraz ministerstwa resortowe uzgodnione z Głównym Inspektorem Sanitarnym.

W **2021** roku na terenie powiatu pińczowskiego wykonano **934** kontrole sprawdzające obowiązek stosowania zaleceń i obostrzeń wydawanych przez Radę Ministrów i Ministra Zdrowia oraz ministerstwa resortowe uzgodnione z Głównym Inspektorem Sanitarnym.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej Busko Zdrój, na terenie powiatu pińczowskiego znajduje się 16 urządzeń wodnych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia:

- 14 - wodociągów publicznych
- 2 - wodociągi komercyjne

Ponadto nadzorem sanitarnym na terenie powiatu Pińczowskiego objęta jest sieć wodociągowa Działoszyce zasilana przez ujęcie wody w Płużkach.

W 2022r. Państwowa Inspekcja Sanitarna skontrolowała na terenie powiatu pińczowskiego wszystkie urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę tj. 14- wodociągów publicznych oraz 2-wodociągi komercyjne należące do zakładu NIDA-MEDIA w Gackach, który w ograniczonym zakresie zaopatruje w wodę ludność w ramach sieci wodociągowej, publicznej, jak również wodociąg zakładowy Gomar.

Z wodociągów publicznych regularnie pobierano próby wody do analizy laboratoryjnej, monitorowano jakość wody z urządzeń służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę.

2. Charakterystyka urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę

Na terenie powiatu pińczowskiego skontrolowano 16 urządzeń posiadających własne ujęcia wody:

2.1. Wodociągi o produkcji < 100m³/d (6 obiektów, 3,31 tys. ludności)

1. Młodzawy Duże, gm. Pińczów
2. Aleksandrów-Byczów, gm. Pińczów
3. Byczów-Kozubów, gm. Pińczów
4. Złota Graby, gm. Złota
5. Sancygniów, gm. Działoszyce
6. Skowronno Dolne gm. Pińczów

2.2. Wodociągi o produkcji 101-1.000m³/d (7 obiektów, 18,81 tys. ludności)

1. Chroberz, gm. Złota
2. Marzęcin, gm. Pińczów
3. Stawiszyce, gm. Złota
4. Gołuchów, gm. Kije
5. Dzierążnia, gm. Działoszyce
6. Złota Lubowiec, gm. Złota
7. Zagajów, gm. Michałów

2.3. Wodociągi o produkcji 1.001-10.000m³/d (1 obiekt, 13,61 tys. ludności)

1. Pińczów gm. Pińczów

2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

1. Nida Media w Gackach, gm. Pińczów (zaopatruje 50osób)
2. Gomar gm. Pińczów (320 osób - pracownicy przedsiębiorstwa)

2.5. Jakość wody do spożycia przez ludzi

Stan sanitarny urządzeń wodnych na zakończenie roku sprawozdawczego został oceniony jako dobry. W przypadkach gdy woda nie odpowiadała wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju natychmiastowo wszczął postępowanie administracyjne.

Na terenie powiatu pińczowskiego w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – 76 prób wody.

Analizy urzędowej kontroli wody wykazały:

- Kwestionowaną jakość mikrobiologiczną wody w 3 przypadkach w 3 urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia (*wodociągi: Pińczów, Skowronno Dolne, Złota Graby*)

Tab. Ilość prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych do badania w poszczególnych gminach w ramach nadzoru sanitarnego (w rozbiciu na sieci wodociągowe) jak niżej:

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Pińczów (33)	Pińczów	9	1	-	2 x wynik nieprawidłowy (Enterokoki)
	Aleksandrów Byczów	2	1	-	-
	Byczów Kozubów	2	-	-	-
	Młodzawy Duże	2	-	-	-
	Skowronno Dolne	3	1	-	1 x wynik nieprawidłowy (Enterokoki)
	Marzęcin	4	1	-	-
	Gacki /wod. zakł NIDA -MEDIA/	3	1	1 x wynik nieprawidłowy (Chloroform)	-
	Gomar	2	-	-	-
	Indywidualne UW Gacki	1	-	-	-
Działoszyce (12)	Działoszyce	3	1	-	-
	Dzierążnia	4	1	-	-
	Sancygniów	2	1	-	-
Kije (5)	Gołuchów/Górki	4	1	-	-
Michałów (5)	Zagajów	4	1	-	-
Złota (21)	Chroberz	4	1	1 x wynik nieprawidłowy (Mangan)	-
	Złota Graby	6	-	-	2 x wynik nieprawidłowy (Enterokoki)
	Złota Lubowiec	4	1	-	-
	Stawiszyce	4	1	-	-
	Razem - 76 prób	63	13	2	5

Na podstawie art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków – zarządcy wodociągów i przedsiębiorstwa wodociągowe prowadzili regularną kontrolę wewnętrzną jakości wody we własnych urządzeniach wodnych.

Zgodnie z § 21 ust.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał oceny wszystkich wyników badań zrealizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem i przekazanych przez podmioty. Wszystkie nadzorowane wodociągi, w których woda była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, otrzymywały „oceny bieżące jakości wody” stwierdzające przydatność wody do spożycia.

W roku sprawozdawczym na podstawie wyników badań kontroli wewnętrznej zrealizowanych przez zarządców wodociągów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju kwestionował mikrobiologiczną jakość wody w 2 przypadkach w 2 urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia tj:

- Wodociąg Gacki
- Wodociąg Pińczów.

W przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody w wodociągach, zarządcy podejmowali natychmiastowo działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym.

Stan sanitarny urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę został oceniony na koniec roku jako dobry.

3. Badania ciepłej wody na obecność bakterii *Legionella sp.* Jakość ciepłej wody użytkowej

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego „ciepłej wody użytkowej” wykonuje badań pod kątem występowania bakterii *Legionella sp.* w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnym i całodobowym świadczenia zdrowotne.

W 2022r. kontrolowano, jakość ciepłej wody użytkowej w Szpitalu Powiatowym w Pińczowie oraz w Szpitalu Interkard w Pińczowie. Jakość ciepłej wody nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, obecności bakterii *Legionella sp.* – nie wykryto.

Wnioski

Na nadzorowanym terenie (powiat pińczowski) w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych - 76 prób wody, 63 próby w ramach monitoringu kontrolnego – parametry z gr. A i 13 w ramach monitoringu przeglądowego - parametry z gr. A i B.

W ramach sprawowanego nadzoru nad urządzeniami wodnymi w **powiecie pińczowskim** w roku sprawozdawczym 2022r. wydano:

- 1) 4 decyzje merytoryczne – dot. unieruchomienia wodociągów,
- 2) 5 decyzji merytorycznych – dot. uruchomienia ujęć wody, przydatność do spożycia,
- 3) 4 decyzje opłatowe za ponadnormatywne wyniki wody

Na terenie powiatu pińczowskiego występuje pełne uzbrojenie terenu w sieci wodociągowe, wszystkie gminy są zwodociągowane. Na koniec okresu sprawozdawczego oceniono jakość wody w kontrolowanych urządzeniach jako odpowiadającą wymogom sanitarnym.

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju realizuje profilaktykę w zakresie ochrony zdrowia ludzi:

- wykonywał kontrole obiektów budowlanych (etap dopuszczenia obiektu do użytkowania),
- uzgadniał projekty budowlane (etap poprzedzający wydanie pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, zgłoszenie robót itp.),
- uczestniczył w procesie postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (brak lub potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgadnianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach).

Podczas pracy nad w/w tematyką zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych w celu dotrzymania normatywnych wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiednich parametrach),
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ochronę ludzi przez uciążliwościami środowiskowymi w miejscu zamieszkania poprzez egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

W 2022 roku wydano 13 opinii na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Opinie dotyczyły postępowań w sprawie braku lub potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2022 roku wydano ogółem 4 opinii o dokumentacjach projektowych.

Analiza opiniowanych dokumentacji projektowych wskazuje, iż główne uchybienia w rozwiązaniach projektowych dotyczyły błędów w zakresie zapewnienia właściwych warunków wymiany i czystości powietrza w obiektach.

Stwierdza się, że zastrzeżenia wnoszone do przedkładanych rozwiązań projektowych wynikały głównie z nieznamomości przez projektantów przepisów, w tym techniczno-budowlanych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1225/) oraz wymagań sanitarno-higienicznych określonych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2022 roku wydano 21 opinii w zakresie stwierdzenia zgodności wykonania obiektów wg projektu budowlanego.

W 13 przypadkach stanowiska zajęto na podstawie przeprowadzonych oględzin, w pozostałych przypadkach na podstawie przedłożonej dokumentacji z ograniczoną czynnością kontrolną w terenie.

Podczas odbiorów spotkano się w większości przypadków z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność wykonawstwa z dokumentacją projektową) oraz formalnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, itd.). Tym niemniej zdarzały się obiekty, na których stwierdzono nieprawidłowości pod względem funkcjonalnym oraz sanitarno-technicznym. Uchybienia stwierdzone podczas oględzin usuwane były do momentu wydania decyzji.

Stanowiska inne na etapie rozpoczęcia nowej działalności i pozostałych etapach procesu inwestycyjnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydawał opinie sanitarne na różnych etapach procesu inwestycyjnego. Opinie wydawane były dla pomieszczeń pracowni rezonansu magnetycznego, pomieszczeń żłobka oraz na temat zaproponowanego zabezpieczenia warunków higieniczno-sanitarnych dla przeprowadzenia imprezy masowej.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Obiekty użyteczności publicznej są charakterystyczną grupą z uwagi na swoją różnorodność. Kryteria oceny ich stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego zależą od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług.

W grupie obiektów użyteczności publicznej, główny nacisk położono na ustępy publiczne i obiekty usługowe (kontrole zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, w tym szczególnie solaria) oraz hoteli i obiektów wczasowo-turystycznych. Ponadto kontrolowano obiekty sportowe, tereny rekreacyjne oraz inne obiekty użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urzędzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu pińczowskiego znajduje się 1 ustęp publiczny. Skontrolowano.

1. Ustęp publiczny w Pińczowie

Obiekt działający całorocznie. Bieżący stan sanitarny nie budził zastrzeżeń. Ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych, odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Dezynfekcja pomieszczeń i urzędzeń prowadzona prawidłowo.

2.2. Obiekty pomocy społecznej

Na terenie powiatu pińczowskiego funkcjonują 2 obiekty pomocy społecznej.

1. Dom Pomocy Społecznej w Pińczowie ul. Wesola 5, 28-400 Pińczów

2. Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Polna 48, 28-400 Pińczów

W roku sprawozdawczym – nie kontrolowano.

2.3. Obiekty hotelarskie

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto obiekty hotelarskie, całoroczne ośrodki wypoczynkowe, pola biwakowe, campingi oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie m.in. gospodarstwa agroturystyczne. Dokonano kontroli w 4 obiektach.

Skontrolowano 1 obiekty działający całorocznie tj.

- Ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy PPU Sp. z o.o „Zacisze” w Krzyżanowicach

Skontrolowano 2 obiekty działające sezonowo:

- Zespół domków campingowych w Pińczowie
- Pole Namiotowe „Loch Ness” w Gackach gm. Pińczów

A także skontrolowano 1 obiekt świadczący usługi agroturystyczne

- Agroturystyka w Skowronnie Dolnym

Stan sanitarny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Obiekty oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym, zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów.

2.4. Zakłady fryzjerskie kosmetyczne i odnowy biologicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obiektami usługowymi tj. zakładami fryzjerskimi, salonami kosmetycznymi, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innymi zakładami świadczącymi łącznie więcej niż jedną z usługę.

W 2022r. na terenie powiatu pińczowskiego przeprowadzono kontrole sanitarne w 4 zakładach usługowych.

Sprawdzano m.in. zapewnienie:

- bezpieczeństwa pracowników i klientów salonu,
- bezpieczeństwa w salonie,
- właściwej dezynfekcji przyborów fryzjerskich,
- sterylizacji narzędzi kosmetycznych z uwagi na zagrożenie przeniesienia zakażeń,
- ważności środków,
- magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie i postępowanie z nią.

W kontrolowanych zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości. W okresie sprawozdawczym oceniono obiekty kontrolowane, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

Ponadto w I kwartale 2022 w związku ze stanem epidemii w kraju inspekcja sanitarna w obiektach usługowych przeprowadzała kontrole (oceniała i weryfikowała) przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów. Wypełniano listy kontrolne, tzw. checklisty.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Dworzec PKS w Pińczowie – zlikwidowany

2.6. Cmentarze

Liczba obiektów w ewidencji 18. Skontrolowano 3 obiekty. W 2022r. na terenie powiatu pińczowskiego przeprowadzono 4 kontrole sanitarno-techniczne 3 cmentarzy.

Wobec jednego z kontrolowanych obiektów prowadzone było postępowanie administracyjne - była wydana decyzja administracyjna (merytoryczna) zalecająca poprawę stanu sanitarno-technicznego ogrodzenia cementarza. W okresie sprawozdawczym PPIS w Busku - Zdroju wydał 1 decyzję przedłużającą termin wykonania zaleceń z terminem do 30.10.2022r. kontrola sprawdzająca wykazała iż zalecenia zostały wykonane w całości.

Na koniec okresu sprawozdawczego wszystkie skontrolowane obiekty oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

2.7 Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu pińczowskiego znajdują się 1 dom przedpogrzebowy – w roku sprawozdawczym dokonano kontroli obiektu. Stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń.

2.8 Inne obiekty użyteczności publicznej

Oprócz w/w grup obiektów nadzorem PSSE w Busku-Zdroju obejmuje: tereny rekreacyjne, do których zalicza się place zabaw z piaskownicami, parki i zieleńce, zakłady prowadzące obrót produktami naftowymi, obiekty sportu i kultury, oraz Zakład Karny.

Przeprowadzono 7-kontroli w obiektach tj.:

- 2 stacje paliw
- 1 Zakład Karny
- 1 Przystanki na gm. Złota
- 1 Stadion sportowy
- 1 Dom kultury/Muzeum
- 1 Siedziba Urzędu Gminy Złota

W okresie sprawozdawczym stan sanitarny obiektów oceniono, jako dobry.

2.9 Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe

- Stan sanitarny Kąpielisk:

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu pińczowskiego funkcjonowały 2 - miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli: w Pińczowie strefa I i strefa II.

W roku sprawozdawczym nie zgłoszono zbiornika w Gackach.

W trakcie trwania sezonu letniego skontrolowano stan sanitarny pomieszczeń zaplecza miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli oraz plaży.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju na podstawie badań wykonanych przez zarządców - miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli wydał łącznie 4 **bieżące oceny o jakości wody do kąpeli** w akwencie. Jakość wody do kąpeli odpowiadała wymogom, w żadnej próbie wody w sprawozdaniach z badań nie zostały odnotowane ponadnormatywne wartości parametrów.

- Stan sanitarny Pływalni

W ewidencji PSSE na terenie powiatu pińczowskiego znajduje się jeden obiekt kąpielowy:

1. Pływalnia Miejska w Pińczowie - obiekt kąpielowy kryty, całoroczny

Zarządca pływalni regularnie kontrolował jakość wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z ustalonym **harmonogramem**.

Ponadto w 2022r. PPIS w Busku - Zdroju kontrolował stan techniczny obiektu pływalni „Delfinek”

Stan sanitarno-techniczny obiektu oraz wszystkie badania jakości wody w nieckach basenowych pływalni w Pińczowie oceniono jako odpowiadające wymogom.

Wnioski

Priorytetem działań w okresie pandemii był monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, natomiast w obiektach użyteczności publicznej było przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów.

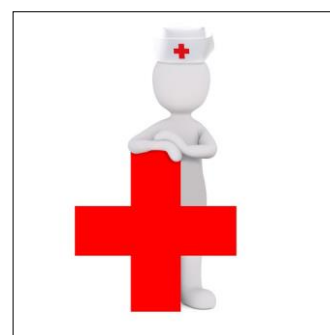
Wydano **1 decyzję** dot. obiektu cmentarza. Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Na terenie powiatu pińczowskiego, pod nadzorem PSSE w Busku Zdroju znajdują się:

- 1) Szpital Powiatowy w Pińczowie ul. Armii Krajowej 22, 28-400 Pińczów
- 2) INTERKARD Centrum Kardiologii Inwazyjnej, Elektroterapii i Angiologii w Pińczowie ul. Armii Krajowej 22, 28-400 Pińczów

W roku sprawozdawczym skontrolowano **2** obiekty, wydano 1 decyzję na obiekt Szpitala Powiatowego w Pińczowie z terminem wykonania zaleceń do 31.12.2022r. w zakresie: poprawy stanu technicznego urządzeń do rehabilitacji w Poradni Rehabilitacyjnej oraz prawidłowego urządzenia magazynu odpadów medycznych. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie wszystkich zaleceń.

1.1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę stanowi wodociąg publiczny, jakość wody odpowiada wymogom.

1.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi w kontrolowanym obiekcie szpitalnym – oceniono jako prawidłowe. W zakresie pomieszczenia magazynowania odpadów wydano decyzję (informacja w rozdziale III punkt 1).

Odpady medyczne gromadzone są w pojemnikach lub workach w miejscu ich powstawania uwzględniając ich właściwości oraz sposób ich unieszkodliwiania. Przekazywane niezwłocznie do pomieszczenia lub urządzeń chłodniczych, z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności.

Odpady zarówno komunalne jak i medyczne odbierane zgodnie z umowami przez firmy zewnętrzne.

1.3. Gospodarka bielizną szpitalną

Gospodarka bielizną szpitalną bez zastrzeżeń, wydzielone miejsca/magazyny bielizny czystej i brudnej. Pranie bielizny szpitalnej w pralni zewnętrznej, transport bielizny szpitalnej zapewnia pralnia.

2. Sanatoria – brak w ewidencji

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne /przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp./

Na terenie powiatu pińczowskiego znajduje się:

- Przychodnie i ośrodki zdrowia – **12**, skontrolowano **12**
- Zakład opiekuńczo-leczniczy -**1**, skontrolowano **1**
- Inne zakłady– **2** (stacjonarne całodobowe świadczenia zdrowotne) skontrolowano - **2**
 - Pogotowie w Pińczowie
 - Ambulatorium Zakładu Karnego w Pińczowie
- Zakłady rehabilitacji leczniczej – w ewidencji **2**, skontrolowano - **0**
 - NZOZ LIB-MED. Barbara Liberek, Michałów 111
 - NZOZ LIB-MED. Barbara Liberek, Działoszyce ul. Pińczowska 18
- Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne (kontrolowane przez pion Epidemiologiczny - **2**) – skontrolowano - **0**
 - Bio-DIAGNOSTYKA Sp. z o.o NZOZ Laboratorium; 28-400 Pińczów ul. Armii Krajowej 22
 - Punkt pobrań ul. Bednarska3, 28-400 Pińczów
- Inne ambulatoryjne świadczenia – **2**, skontrolowano - **0**
 - Nowoczesne Centrum Medyczne „OKOKLINIK” Sp.zo.o. Spółka Komandytowa 28-400 Pińczów ul. Armii Krajowej 22

- *Ośrodek Chemioterapii Diennej w Pińczowie – obiekt należy do Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach*

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie kontrolowane podmioty lecznicze świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości pochodzącą z wodociągów publicznych objętych stałym nadzorem sanitarnym w ramach monitoringu wody przeznaczonej do spożycia. W większości zakładów leczniczych ustalone są punkty poboru prób wody.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Kontrolowane Zakłady Opieki Zdrowotnej zarówno publiczne jak i niepubliczne wytwarzające odpady niebezpieczne posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów.

Przeprowadzone przez pracowników inspekcji sanitarnej kontrole placówek nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami, a w szczególności z odpadami pochodzenia medycznego.

3.3. Gospodarka bielizną

We wszystkich kontrolowanych placówkach ambulatoryjnych wydzielone są miejsca do przechowywania bielizny czystej /szafy/. Bielizna brudna gromadzona w sposób właściwy. Pranie bielizny w pralniach lub we własnym zakresie /własne pralnie/. Praniu poddawane są głównie fartuchy, parawany i sporadycznie firanki. Stosowane prześcieradła jednorazowego użytku.

3.4. Sterylizacja i dezynfekcja

Szpitala, Ośrodki Zdrowia i prywatne gabinety lekarskie znajdujące się na terenie powiatu pińczowskiego prawidłowo realizują podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

Wnioski

W powiecie pińczowskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Przedmiotem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest nadzór nad zakładami pracy, dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Zasadniczą tematyką w 2022r. było prowadzenie działań wynikających z ustaleń FORUM dot. wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH, prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy i wypełnieniem przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych oraz prowadzenie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze zawierające substancje czynne.

Na terenie powiatu objętych nadzorem jest 149 obiektów. W 2022 r. skontrolowano 31 obiekty.

Tabela 1.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2022 r.
5	11
6 – 20	13
21 – 50	4
51 – 100	1
101 – 250	2
>250	
ogółem	31

1. Zakres kontroli warunków pracy

W 2022 r. przeprowadzono 31 kontroli w 31 zakładach zatrudniających 472 pracowników.

Tabela 2.

Temat	Liczba kontroli
Warunki pracy w zakładach	18
Substancje i mieszaniny chemiczne	3
Produkty biobójcze	9
Środki zastępcze	1

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decyduje o tym, jakie czynniki środowiskowe powinny być przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań represyjnych i interwencyjnych. Pod uwagę bierze się następujące kryteria :

1. Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
3. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
4. Stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.
5. Występowanie czynników rakotwórczych.
6. Stosowanie produktów biobójczych.

7. Stosowanie środków ochrony roślin.
8. Występowanie czynników biologicznych.
9. Występowanie chorób zawodowych.

Analizując rodzaj branży PKD najwięcej kontroli w 2022r. przeprowadzono w następujących branżach:

- Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- Usługi administracji publicznej i obrony narodowej; usługi w zakresie obowiązkowych zabezpieczeń społecznych
- Pozostała indywidualna działalność usługowa

W 2022r. najwięcej decyzji wydano w następujących branżach:

- Produkcja wyrobów z drewna
- Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych

W 2022r. najwięcej pracowników zatrudnionych było w branżach:

- Usługi administracji publicznej i obrony narodowej; usługi w zakresie obowiązkowych zabezpieczeń społecznych
- Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
- Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń

2. Postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W wyniku przeprowadzonych w 2022 r. kontroli wydano 17 decyzji.

Decyzje te zawierały zarządzenia dotyczące:

1. Przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych.
2. Uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego.
3. Dokonania oceny ryzyka zawodowego
4. Doprowadzenia do właściwego stanu pomieszczenia higieniczno – sanitarne.
5. Dotyczące szkodliwych czynników biologicznych.
6. Substancji i mieszanin chemicznych.
7. Zaopatrzenie zakładu w apteczkę I pomocy
8. Zaopatrzenie zakładu w instrukcję I pomocy
9. Zaopatrzenia zakładu w instrukcje obsługi maszyn i urządzeń
10. Skierowania pracowników na wstępne lub okresowe badania lekarskie.
11. Doprowadzenia pomieszczeń pracy do właściwego stanu sanitarno – epidemiologicznego.

Zarządzenia z decyzji przedsiębiorcy wykonują w ustalonych terminach. Postępowań egzekucyjnych nie prowadzono.

3. Nadzór nad warunkami pracy

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN.

W 2022 r. w powiecie pińczowskim przekroczenia NDN hałasu stwierdzono w 2 zakładach:

- 1 zakład zajmuje się produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, przekroczenie NDN hałasu, 60 osób pracuje w przekroczeniach hałasu, pracodawca sporządził plan działań organizacyjno – technicznych zmierzających do zmniejszenia narażenia pracowników na hałas.
- 1 zakład zajmuje się produkcją wyrobów z drewna, przekroczenie NDN hałasu, 4 osoby pracują w przekroczeniach, sporządzono plan działań organizacyjno – technicznych zmierzających do zmniejszenia narażenia pracowników na hałas.

Poprawa warunków pracy związana jest również z ograniczeniem liczby osób zatrudnionych, likwidacją niektórych stanowisk pracy.

Należy stwierdzić, że pracodawcy sukcesywnie wprowadzali rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia poprzez zmniejszenie poniżej normy NDN czynników szkodliwych: wymiana maszyn i urządzeń na bardziej nowoczesne, montowanie dodatkowych odciągów, montowanie wentylacji mechanicznej, kapitalne remonty, stosowanie nowoczesnych środków ochrony indywidualnej, rotacja pracowników.

3.2. Poprawa warunków pracy innych niż związanych z przekroczeniami NDS i NDN

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych zapewniono właściwy stan pomieszczeń higieniczno – sanitarnych.

W 1 zakładzie, zajmującym się handlem hurtowym z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi zapewniono właściwy stan pomieszczeń higieniczno – sanitarnych oraz pomieszczeń pracy.

3.3. Substancje i mieszaniny chemiczne

Przeprowadzono 3 kontrole tematyczne w 3 zakładach stosujących substancje i mieszaniny chemiczne.

Ponadto podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 11 przypadkach skontrolowano mieszaniny chemiczne.

Wydano 3 decyzje, które zostały wykonane.

3.4. Produkty biobójcze

Produkty, które zawierają co najmniej 1 substancję czynną przeznaczoną do niszczenia, odstraszania, unieszkodliwiania, zapobiegania w kontrolowany sposób organizmów szkodliwych poprzez działanie chemiczne lub biologiczne. W 2022 r. przeprowadzono ogółem 9 kontroli w 9 zakładach w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi. Wydano 1 decyzję opłatową.

Produkty miały ważne pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym i nie zawierały w swoim składzie niedozwolonych substancji.

3.5. Czynniki biologiczne

W 2022 r. podczas kontroli ogólnych warunków bhp w 5 przypadkach skontrolowano również czynniki biologiczne. Wydano 2 decyzje administracyjne. Zalecenia z decyzji zostały wykonane.

3.6. Środki zastępcze

Przeprowadzono 1 kontrolę w sklepie zajmującym się sprzedażą e – papierosów i akcesoriów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.7. Choroby zawodowe

W 2022 r. przeprowadzono 3 wizytacje w ramach postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych. Sporządzono 3 karty oceny narażenia zawodowego. Wydano 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, nie wydawano decyzji stwierdzających choroby zawodowych.

4. Podsumowanie

W 2022 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH,) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych).

W powiecie pińczowskim w porównaniu z 2021 r. (2 zakłady) utrzymuje się stała liczba zakładów pracy z przekroczeniami normatywów higienicznych (w 2022 r. również 2 zakłady).

W obydwu przypadkach wprowadzony został program działań organizacyjno – technicznych, zmierzający do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

Spadek stwierdzonych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

Zaobserwowano spadek stwierdzonych chorób zawodowych. W 2021 r. wydano 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej u rolnika i nauczyciela, w 2022 r. nie wydawano decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej.

VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1. Wprowadzenie

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmowała sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego dotyczącego;

- stanu sanitarno- higienicznego i technicznego placówek oświatowo- wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2022r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku - Zdroju znajdowało się 50 obiektów nauczania i wychowania oraz 5 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Żłobek - 2 (1+1 Publiczny „Bajkowy” Żłobek w Działoszycach)

Klub Dziecięcy -1

Szkoły Podstawowe - 12

Przedszkola - 13 (12+1 Bajkowe Przedszkole w Działoszycach)

Zespoły Szkół - 14

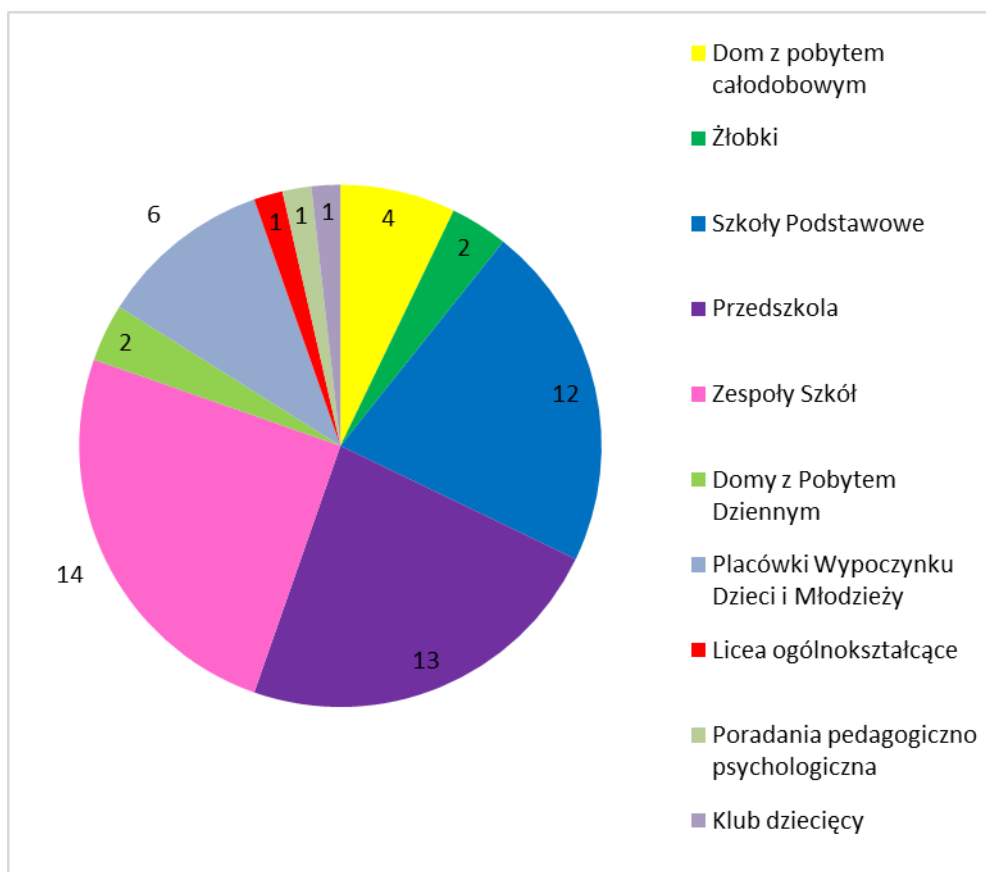
Liceum Ogólnokształcące -1

Domy z Pobytem Całodobowym - 4

Domy z Pobytem Dziennym - 2

Poradnia Pedagogiczna Psychologiczna -1

W 2022r. skontrolowano w powiecie pińczowskim 30 placówek nauczania i wychowania (żłobki, przedszkola, szkoły, warsztaty terapii zajęciowej, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy) oraz 5 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wykaz placówek oświatowo- wychowawczych nadzorowanych w 2022r. na terenie powiatu pińczowskiego

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad warunkami sanitarno - higienicznymi placówek dzieci i młodzieży w powiecie pińczowskim pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2022r. przeprowadzili 28 kontroli stanu sanitarnego i higienicznego w tym 5 kontroli na placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży, 3 kontrole dostosowania mebli do wzrostu uczniów oraz 6 kontroli dotyczących przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego.

3. Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2022r. w placówkach nauczania i wychowania wydano 8 decyzji zarządzających poprawę stanu sanitarnego i higienicznego oraz 3 decyzję zmieniające termin wykonania. Decyzje merytoryczne dotyczyły poprawy stanu sanitarnego i higienicznego ścian, sufitów w salach lekcyjnych, sanitariatach, szatniach, korytarzach i salach gimnastycznych; wentylacji mechanicznej w sanitariatach, stanu technicznego podłóg

w korytarzach i salach dydaktycznych; stanu technicznego blatów ławek, brodzików oraz brodzików w natryskowniach, drzwi zewnętrznych.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

W trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży ustalono, że wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągu miejskiego lub gminnego.

- 100% skontrolowanych placówek podłączone jest do sieci wodociągowej,
- na 23 skontrolowanych placówek 5 odprowadzały nieczystości do zbiornika bezodpływowego,
- 1 placówka posiadała własną oczyszczalnię ścieków.

Pozostałe kontrolowane placówki podłączone są do kanalizacji miejskiej lub gminnej

- we wszystkich obiektach zapewniono zgodnie z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (ponadnormatywna liczba uczniów w obiekcie),
- nie stwierdzono placówek z ustępami zewnętrznymi,
- we wszystkich kontrolowanych placówkach zapewniono ciepłą bieżącą wodę przy wszystkich umywalkach.

5. Ocena rozkładów zajęć

W roku sprawozdawczym 2022r. dokonano oceny higienicznej rozkładów zajęć w każdej placówce w której była przeprowadzona kontrola stanu sanitarnego. Plan zajęć oceniano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

Sprawdzano:

1. Czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina.
2. Czy różnica godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.
3. Możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Ocena rozkładów zajęć nie wykazała nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

W 2022r. w szkołach i przedszkolach przeprowadzono analizę stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka tj. oceniano dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu. Nieprawidłowe zestawienie mebli ma ujemny wpływ na zdrowie, na prawidłowe kształtowanie się kręgosłupa i prawidłowe funkcjonowanie narządów wewnętrznych.

W 2022r. pomiary mebli przeprowadzono w 3 placówkach. Łącznie przebadano 329 stanowisk pracy ucznia. Wszyscy uczniowie korzystają z prawidłowych stanowisk pracy ucznia, meble oznakowane w dobrym stanie technicznym.

6. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

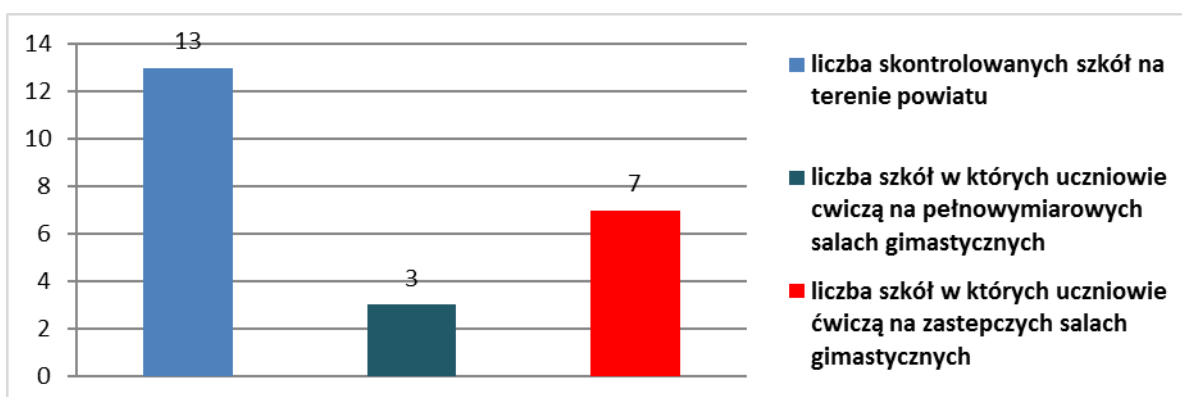
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) wprowadziło obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w placówce podręczników i przyborów szkolnych w celu zmniejszenia wagi plecaków. Z obowiązku tego na terenie powiatu pińczowskiego wywiązały się wszystkie kontrolowane szkoły. Pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania podręczników i przyborów w szkole (w szafkach indywidualnych, zbiorowych, na półkach w regałach, w szatni w szafkach zamykanych szatniowych) uczniowie zabierają je do domu ze względu na potrzebę nauki, przygotowania się do szkoły na kolejny dzień nauki oraz odrabiania zadanych prac domowych.

7. Warunki do prowadzenia zajęć WF

W trosce o bezpieczny i higieniczny pobyt dzieci i młodzieży w szkołach kontrole obejmowały również warunki sanitarno – higieniczne, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Na 13 skontrolowanych szkół w 2022r. w powiecie pińczowskim – 7 szkół podstawowe i 6 zespołów łącznie 3 szkoły posiada szkolne zespoły sportowe z pełnym zapleczem sanitarnym tj. szatnie, sanitariaty i natryski. Natomiast 6 szkoły podstawowe i 1 zespoły szkół zajęcia wychowania fizycznego realizują na zastępczych salach gimnastycznych, 3 placówki korzystają z infrastruktury poza placówką.

Analiza zapewnienia bazy lokalowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2022r. na terenie powiatu pińczowskiego (skontrolowano w 2022r. 13 szkół)

Dane dotyczą wszystkich rodzajów skontrolowanych szkół w 2022r.

Wszystkie placówki tj. 3 szkoły posiadają szkolne zespoły sportowe (hale sportowe) posiadają natryski które są czynne lecz nie są wykorzystywane po każdych zajęciach WF lecz tylko po dodatkowych zajęciach.

Ponadto 1 szkoła podstawowa i 1 zespół korzystają z basenu w ramach zajęć wychowania fizycznego

8. Warunki pobytu dzieci 5-6 letnich w szkole i przedszkolu

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniano warunki pobytu dzieci w wieku 5-6 lat podczas pierwszego roku nauczania.

Niewystarczającą infrastrukturę stwierdzono w 1 placówkach, w tym głównym problemem było brak możliwości

- wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych dzieci.

9. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2022r. na terenie powiatu pińczowskiego zorganizowano 5 placówki wypoczynku letniego (2 w miejscu zamieszkania i 3 formy wyjazdowe). Formy wyjazdowe zorganizowane były w obiektach całorocznych usług hotelarskich i obiektach sezonowych. Łącznie z wypoczynku skorzystało 171. Na terenie powiatu w 2022r nie był organizowany wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży.

Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

Organizatorzy na placówkach wypoczynku w formie wyjazdowej i w miejscu zamieszkania zapewnili prawidłowe warunki pobytu zgodnie z wytycznymi GIS, MEN i MZ tj; właściwe wyposażenie pokoi sypialnych, właściwe warunki sanitarno higieniczne całej bazy noclegowej w tym sanitariatów. Dzieci i młodzież podczas wypoczynku korzystała również z bazy sportowej dodatkowej tj; sale gimnastyczne , hale sportowe i baseny (podpisane umowy). W ramach wypoczynku dzieci miały organizowane również wycieczki wyjazdowe. Na placówkach wypoczynku zapewnione były odpowiednie warunki higieniczno sanitarne, nie został przekroczony limit, zapewniono dostateczną liczbę urządzeń sanitarnych, w kabinach ustępowych przy umywalkach prawidłowe wyposażenie w jednorazowe środki higieny osobistej , mydło do mycia rąk i środki dozwolone dezynfekcyjne. Uczestnik pod opieką kierownika obozu został przyjęty na oddział Szpitalny ratunkowy w Busku Zdroju. Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

10. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania (ogółem szkoły podstawowe, oraz zespoły szkół - skontrolowano 13 szkół w 2022r.)

Na terenie powiatu pińczowskiego podczas kontroli bieżących w roku 2022 stwierdzono, że ciepły posiłek wydawany jest w 9 placówkach – posiłki przygotowywane w obiektach na stołówkach szkolnych lub dowożone w formie cateringu.

- 6 placówek wydawało posiłek jednodaniowy dla 227 uczniów,
- 3 placówki wydawały posiłek dwudaniowy dla 337 uczniów.

Wnioski

1. Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo - wychowawczych zapewniła w 2022r. bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w placówkach.
2. We wszystkich obiektach nauczania i wychowania jest dostęp do ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych.
3. W 2022r. na poprawę stanu sanitarnego i technicznego wydawano 8 decyzji administracyjnych, natomiast w 2021r. nie wydano decyzje administracyjne.
4. Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po każdym zajęciach wychowania fizycznego.
5. Dalszej poprawy wymaga w części placówek zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych oraz placów rekreacyjnych, włącznie z placami zabaw, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej. Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów (brak wentylacji w pomieszczeniach) jest nadal problemem głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach wybudowanych kilkadziesiąt lat temu.
6. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej.

7. Pomimo przeprowadzanych w budynkach oświatowych prac remontowych i modernizacyjnych, stan sanitarno – higieniczny i techniczny wielu placówek oświatowo- wychowawczych nadal wymaga poprawy. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono występujący problem braku środków finansowych, którymi dysponują placówki, na poprawę warunków technicznych (remonty, wymianę wyposażenia).
8. Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie wyposażane w nowe meble i wyposażenie tj. pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.
9. Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W 2022 roku nadzorem objęte były 943 obiekty (znajdujących się w ewidencji), skontrolowano 86 obiektów, tj. 9,1%. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności, miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością na terenie powiatu pińczowskiego.

W 2022 roku wpisano do rejestru i wydano 13 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego. Na dzień 31.12.2022r. w rejestrze figuruje 369 podmiotów o których mowa wyżej.

10 gospodarstw rolnych prowadzi Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego: 4 podmioty zajmują się tłoczeniem oleju na zimno (olej z lnicy, rzepaku, czarnuszki, dyni, ostropestu, lucerny, kopru włoskiego), 3 podmioty zajmuje się produkcją przetworów owocowo-warzywnych, 2 podmioty zajmuje się produkcją kapusty szatkowanej i kapusty kiszanej oraz ogórków kiszonych, 1 podmiot zajmuje się produkcją

i konfekcjonowaniem w opakowania jednostkowe suszy roślinnych tj.: ostropestu, babki, mięty, melisy, rumianku, szczeci, pokrzywy, kopru włoskiego. W 4 gospodarstwach prowadzona jest działalność w warunkach domowych i jest to produkcja ciast i tortów. W 2022r wpisano do rejestru i wydano 4 zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonego wniosku dla prowadzonej działalności w warunkach domowych: przygotowywanie żywności w celu wprowadzania do obrotu tj.: ciasta i torty z wykorzystaniem świeżych owoców w sezonie lub owoców mrożonych poza sezonem oraz kremów na bazie śmietany i na bazie jaj po procesie obróbki termicznej. W rejestrze zakładów nadzorowanych znajdują się 2 obiekty prowadzące działalność w zakresie produkcji oraz sprzedaży wina gronowego z własnej uprawy.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono 132 kontroli i rekontroli sanitarnych,

wydano:

- 1 decyzję zakazującą prowadzenia działalności,
- 1 decyzję dotyczącą prawidłowego znakowania wprowadzanej do obrotu żywności prozdrowotnej (2 suplementy diety),
- 1 decyzję zarządzającą wycofanie z obrotu środka spożywczego oraz zakazującą wprowadzanie do obrotu środka spożywczego znajdującego się na stanie magazynowym obiektu wycofywanego produktu,
- 2 decyzje umarzającą prowadzone postępowanie w sprawie zatwierdzenia zakładu żywienia zbiorowego typu zamkniętego oraz środka transportu,
- nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2200,00 zł.

W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną środków spożywczych pochodzenia roślinnego przeprowadzono 6 kontroli w zakresie jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podczas kontroli pobrano do badania laboratoryjnego 10 próbek środków spożywczych pochodzenia roślinnego tj. 5 prób ogórków, 1 próba kapusty białej, 1 próbka winogron słodkich, 1 próbka owsa, 2 próbki żyta - pobrane próbki badano w kierunku parametrów mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych (Escherichia coli, pestycydy) – 1 próbka została zakwestionowana ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu pn. propamokarb, pozostałych próbek nie kwestionowano.

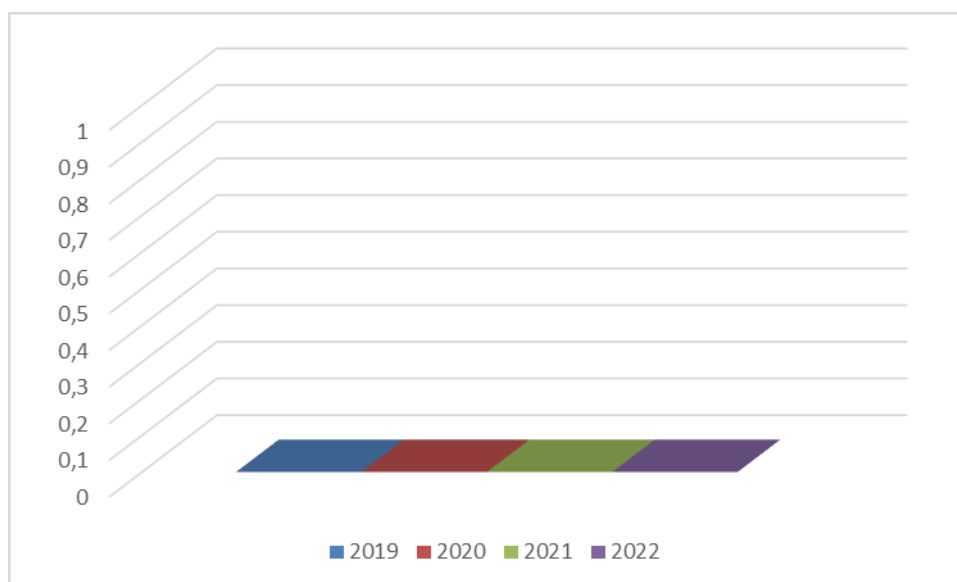
Przeprowadzono również kontrolę u producenta czosnku w związku z pismem przekazanym przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Kielcach dotyczącym wykrycia w próbce czosnku pozostałości substancji

czynnej, tj. chloropiryfos, która nie jest dopuszczona do stosowania w tej uprawie. W dniu kontroli nie stwierdzono na terenie przedmiotowego gospodarstwa rolnego czosnku. Cały zbiór znajdował się w przechowalni. Zobowiązano właściciela gospodarstwa do przedłożenia wyników badań w kierunku chloropiryfosu przed wprowadzeniem przedmiotowego czosnku do obrotu. Właściciel przedstawił wynik badania czosnku w kierunku chloropiryfosu, z którego wynikało, iż w badanej próbie nie znaleziono pozostałości środków ochrony roślin w stężeniach wyższych niż ich granice.

W 17 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów”. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Powyższa ocena wynika z faktu, iż zgodnie z ustaleniami z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia GIS w 2015r. zakład jest niezgodny z wymaganiami jeżeli w arkuszu oceny otrzymał maksymalną liczbę punktów (tj. powyżej 72 pkt) oraz maksymalną liczbę punktów zakresie zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, stanu sanitarno-higienicznego, warunków magazynowania oraz higieny i stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością. W 2021r. również żaden z zakładów nie został oceniony jako niezgodny z wymaganiami.

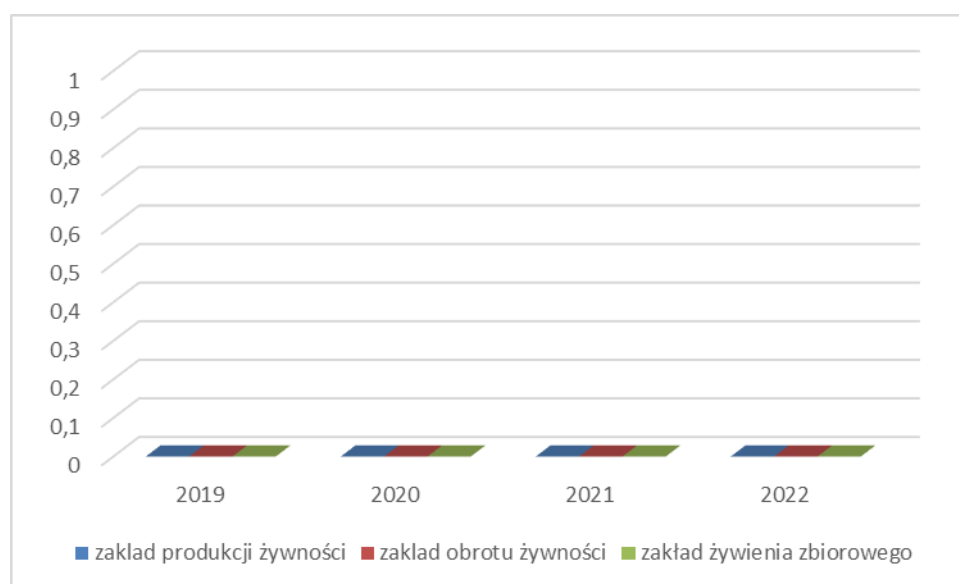
Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych na terenie powiatu pińczowskiego w latach 2019-2022, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 1.

Wykres 1

Stan sanitarny poszczególnych rodzajów zakładów na terenie powiatu pińczowskiego w latach 2019-2022, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 2.

Wykres 2

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

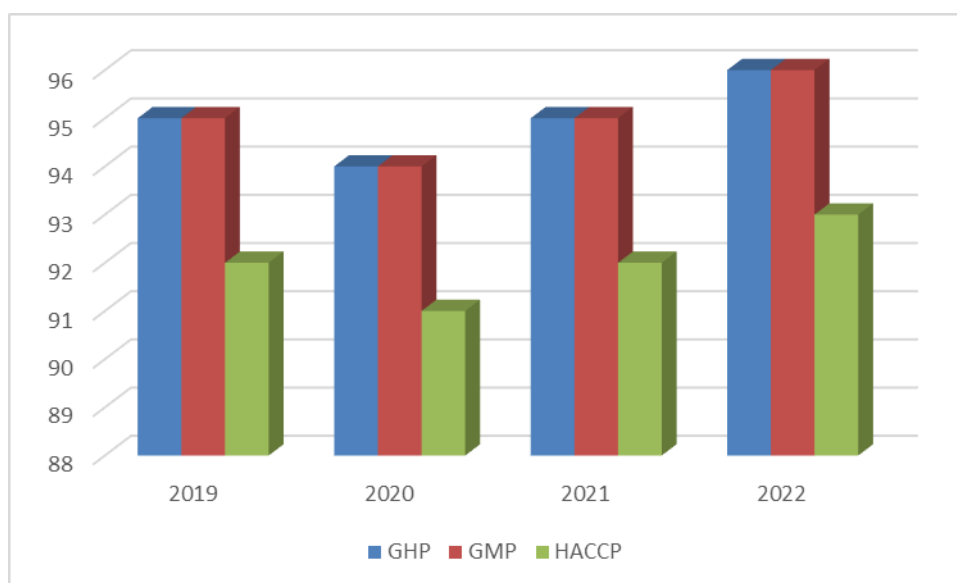
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, salach sprzedaży oraz pomieszczeniach socjalnych i szatniach personelu, procesy mycia i dezynfekcji prowadzone są w sposób nieprawidłowy,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,
- brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk, brak mydła dezynfekcyjnego, brak suszarki lub ręczników jednorazowego użytku, brak możliwości higienicznego mycia rąk przez personel,
- przechowywanie środków spożywczych niezgodnie z wymaganiami i deklaracjami określonymi przez producenta, w warunkach umożliwiających ich zanieczyszczenie i zepsucie (w niekontrolowanych warunkach, nieprawidłowe miejsce i sposób magazynowania, w miejscach nasłonecznionych, praktykowanie zamrażanie mięsa, które zgodnie z zaleceniami producenta powinny być przechowywane w warunkach mroźni).
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, razem przechowuje się produkty do bezpośredniego spożycia z produktami nieoczyszczonymi, gotowe potrawy przechowywane w sposób niezabezpieczający ich przed zanieczyszczeniem, przechowywane w naczyniach bez pokryw, w oblodzonych urządzeniach chłodniczych,
- gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne nie są usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych, kosze brudne, przepełnione,

- brak prawidłowo opracowanych, wdrożonych i dokumentowanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), między innymi w zakresie: jakości zdrowotnej produkowanych wyrobów (brak badań właściwości), brak wyników badań potwierdzających skuteczność przeprowadzanych zabiegów myjąco-dezynfekujących, procedur wycofania partii żywności nie odpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej. Brak weryfikacji systemu HACCP poprzez prowadzenie audytów wewnętrznych zgodnie z zapisami w dokumentacji systemu kontroli, brak nawyków sanitarnych personelu), personel pracujący z żywnością nie jest szkolony w sprawach higieny żywności odpowiednio do zakresu prowadzonej działalności.

W 2022r. nie stwierdzono obiektów niezgodnych. W 2021r. również nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Biorąc pod uwagę ubiegły rok można stwierdzić, iż stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) jak i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznej poprawie 2021 r. - 95%, 2022r. – 96%. Stan wdrożenia zasad systemu HACCP uległ również nieznacznej poprawie: 2021r. - 92%, w 2021 r. – 93%. W związku z tym iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności poprzez rozszerzenie zakresu dotychczasowej działalności system HACCP wymaga stałej weryfikacji i dostosowania do zakresu prowadzonej działalności.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP, GMP oraz HACCP w latach 2019-2022, wyrażony odsetkiem zakładów z wdrożonymi systemami, przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Bezpieczeństwo zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Realizując zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono i ustalono między innymi:

- Ogółem w 2022 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano i zbadano 125 próbek środków spożywczych.
- Mikrobiologicznie zbadano 79 próbek. Zakwestionowano 1 próbkę za jakość zdrowotną.
- Chemicznie zbadano 46 próbek, zakwestionowano 2 próbki

Próbki zakwestionowane:

a) 1 próbka - „Winogrono słodkie odmiana Muscaris”

- Powód zakwestionowania: stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu: propamokarb w ilości $0,056 \pm 0,28$ mg/kg dla którego najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości pestycydów wynosi 0,01 mg/kg (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 396/2005 z dnia 23 lutego 2005 r. (wraz z późniejszymi zmianami).

b) 1 próbka - „Sarita. Płatki owsiane błyskawiczne”

- Powód zakwestionowania: stwierdzenie zawartość ochratoksyny A ($8,4 \pm 2,5$ μg/kg) (wymagania dla badanego produktu: 3,0 μg/kg)

1. W ramach realizacji krajowego planu monitoringu i urzędowej kontroli żywności nie pobierano do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego próbek żywności z grupy produktów o zwiększonym prawdopodobieństwie wystąpienia materiału GM. W 2022r. nie otrzymano powiadomień dotyczących wycofania z rynku nieautoryzowanych, genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych.
2. W związku z 28 powiadomieniami alarmowymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF), 16 powiadomieniami informacyjnymi w ramach systemu RASFF przeprowadzono 3 kontrole oraz rozmowy telefoniczne.

W ramach podejmowanych czynności wycofano z obrotu:

- **29 sztuk** produktu Baton YEMGO czekoladowo- bakaliowy 40g nr partii 0002330871, data minimalnej trwałości 31.07.2022r. oraz **37 sztuk** produktu Baton BA! 5 Orzechów 40g nr partii 0002330006, data minimalnej trwałości: 31.07.2022r., ze względu na zanieczyszczenie surowca wykorzystanego do ich produkcji fragmentami szkła

- **15 sztuk** produktu pn.: batonów Ba!lans Baton Waniliowe Cappucino 38g oznakowane nr partii produkcyjnych: 0002326697, 0002318934, 0002312337, 0002322091, do produkcji których użyto zakwestionowany środek spożywczy (Garcinia Cambogia Extract zanieczyszczony tlenkiemetylenu)
- **1 sztuka** herbatki dla odchudzających się – APTEO, do produkcji której użyto zakwestionowany środek spożywczy (Garcinia Cambogia Extract zanieczyszczony tlenkiem etylenu)
- **1785 sztuk** produktu pn. „Orion – Lentilky czekoladowe drażetki 130 g’’, ze względu na nieprawidłowe oznakowanie w języku polskim
- **2 sztuki** produktu pn. Herbalife Protein bar Vanilla-almond, numer partii: G22166A, data minimalnej trwałości: 23/09/2022, ze względu na stwierdzenie niezadeklarowanej obecności alergenu – jaj
- **3 sztuki** produktu pn. Talerz ceramiczny okrągły 19 cm, dekorowany w dwie żyrafy – Ambition Junior, nr partii 281799BB, ze względu na stwierdzenie migracji ołowiu
- **6 sztuk** produktu p.n. Rodzynki sułtańskie: masa netto: 400 g, najlepiej spożyć przed końcem: 04.2023, nr partii: 12:53 10J1 0002364752, kraj pochodzenia: Turcja, ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A
- **11 sztuk** zestawu szklanek świątecznych ELOY Christmas Glasses 2pcs z kodem kreskowym 5904292755363, wyprodukowanego w Chinach przez Ningbo World Union Imp. & Exp. Co. LTD, zakwestionowanego ze względu na stwierdzone przekroczenie migracji ołowiu i kadmu
- **4 sztuk** produktu pn. „Szcypce wielofunkcyjne nr artykułu: 230118-4, EAN 5903002301180, producent FACKELMANN GmbH+ Co. KG’’, w sprawie stwierdzenia migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych
- **3 sztuki** produktu p.n. Łyżka Kmt Style, identyfikacja partii: RIF 6409203, pochodzącego z Chin, w związku ze stwierdzeniem przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych: 2,4-toluenodiamina, 4,4'-diaminodifenylomentan, 3,3'-dimetylobenzydyna oraz migracji sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych
- **10 sztuk** produktu p.n. „Mus jabłko mango banan Kubuś Baby’’, nr partii: L203263AF, data minimalnej trwałości: 03.2023, kraj pochodzenia: Polska, producent: MWS Sp. z o.o., ul. Strefowa 13, 43-100 Tychy, zakład produkcyjny: Tymbark-MWS Sp. z o.o.,

Oddział Olsztynek 11-015 Olsztynek, ul. Zielona 16 A, ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu suma fosetylu-Al i kwasu fosfonowego wyrażona jako fosetyl-Al.

- **113 sztuk** produktu pn. „Sarita. Płatki owsiane błyskawiczne” 500g. o numerze partii: 220729/273 02.08.2022 i dacie minimalnej trwałości: Najlepiej spożyć przed: 30.01.2024, wyprodukowanym przez Melvit S. A., ul. Grójecka 194/91, 02-390 Warszawa, Zakład produkcyjny: Kruki, ul. Nowowiejska 35, 07-415 Olszewo- Borki, Kraj pochodzenia: Polska, ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A: $(8,4 \pm 2,5 \mu\text{g}/\text{kg})$
3. W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną oraz w związku z poleceniem GIS dotyczącym przeprowadzeniem kontroli tematycznych u producentów i importerów suplementów diety, z uwzględnieniem sprzedaży internetowej przeprowadzono kontrole u 3 nadzorowanych producentów suplementów diety. Podczas kontroli dokonano analizy składu ilościowo - jakościowego produkowanych 6 suplementów diety, dokonano również oceny znakowania, oraz przeglądu strony internetowej 1 producenta. W 1 zakładzie stwierdzono nieprawidłowości. Stwierdzono, iż oznakowanie 2 suplementów diety oraz ich prezentacja na stronie internetowej są niezgodne z przepisami prawa żywnościowego. W nazwie jednego z produktów zastosowano zwrot „Na pasożyty”, który sugeruje, że ma on właściwości zwalczające pasożyty oraz odrobaczający organizm. Sugestie te wzmacnia zastosowana na opakowaniu produktu grafika ilustrująca larwę owadzią otoczoną wykrzyknikiem oraz błyskawicą. Oświadczenia dotyczące ocenianych suplementów diety zamieszczone na stronie sklepu internetowego producenta przypisywały składnikom środka spożywczego zapobieganie chorobom lub leczenia chorób, sugerowały właściwości lecznicze oraz wprowadzały konsumenta w błąd. Została wydana decyzja zarządzająca opracować sposób znakowania, prezentacji na stronie internetowej producenta i znakować suplementy diety w sposób zgodny z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa żywnościowego. Przedmiotowa firma poinformowała PPIS w Busku - Zdroju o wycofaniu się z produkcji suplementów diety objętych decyzją.
- Dokonywano przeglądu stron internetowych nadzorowanych przedsiębiorców mających lokalizacje na terenie Pińczowa w związku z:
 - > sprzedażą internetową suplementów diety zawierających w swym składzie biotynę w dawkach niezgodnych z opinią wyrażoną w Uchwale nr 5/2016 Zespołu ds. Suplementów Diety z dnia 4 marca 2016r.
 - > sprzedażą internetową produktów dla których wprowadzający do obrotu zadeklarowali zawartość johimbinyPodczas kontroli stron internetowych, nie stwierdzono w sprzedaży przedmiotowych produktów.
 - Prowadzono postępowanie wyjaśniające w związku z otrzymaną interwencją dotyczącą niewłaściwej jakości suplement diety wprowadzanego do obrotu przez nadzorowaną firmę.

Uzyskano informację, iż w zakupionej herbatce zauważono mnóstwo białych odłamków, które wyglądają jak kawałki gąbki lub odłamków styropianu, są gąbczaste w konsystencji. W trakcie prowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, iż białe odłamki, które wyglądają jak kawałki gąbki lub odłamki styropianu (gąbczaste w konsystencji) to nic innego jak części łydzy surowca wchodzącego w skład mieszanki, tj. ostropestu plamistego ziele. Ostropest posiada łydżę gąbczastą, która w środku ma białe – kremowy kolor. Widoczne w mieszance białe części, są to części pokrojonej łydzy. Analiza sensoryczna suplementu diety wykonana w laboratorium nie wykazała niezgodności w powyższym zakresie.

- Prowadzono postępowanie administracyjne w związku z wynikami badań suplementu diety pobranego do badania laboratoryjnego u nadzorowanego podmiotu. W pobranej do badania próbce stwierdzono obecne żywe larwy oraz pozostałości po szkodnikach w postaci wydaliny i wydzieliny. Wydano decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu handlowego przedmiotowego suplementu diety oraz nakazującą wycofać we własnym zakresie z obrotu handlowego kwestionowany produkt. Właściciel obiektu wykonał zalecenia decyzji. Zablokował do sprzedaży i wycofał z obrotu 75 sztuk kwestionowanego suplementu diety.

- Pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki suplementów diety oraz 30 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Kwestionowano 1 próbkę suplementu diety za jakość zdrowotną.

4. W związku z wystąpieniem ASF na terenie polski i możliwością przeniesienia na teren woj. świętokrzyskiego prowadzono nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych. Przeprowadzane kontrole obejmowały legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży mięsa i produktów pochodzących z dzików.

Kontrolą objęto zakłady żywienia zbiorowego, obiekty obrotu żywnością. W trakcie kontroli nie stwierdzono mięsa niewiadomego lub wątpliwego pochodzenia, nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dzików, nie stwierdzono również przetworów z mięsa dzików. Podczas kontroli w obiektach żywnościowych analizowano częstotliwość wywozu odpadów komunalnych zmieszanych z odpadami gastronomicznymi. Łącznie przeprowadzono 18 kontroli obejmujących w/w obszar. Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w tym w/w obszarze tj. dotyczące gospodarki odpadami nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 złotych. Mandat karny nałożono za brudne oraz nieprawidłowe kosze na śmieci (kosze bez pokrywy), przepełnione pojemniki na odpady. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w obszarze gospodarki odpadami zalecano wyposażyć obiekty w prawidłowe, zamykane kosze na odpady, dostosować częstotliwość wywozu odpadów do ilości powstających odpadów w obiekcie. W trakcie kontroli przeprowadzonych w obiektach żywnościowo-żywnościowych nie stwierdzono w sprzedaży oraz używania do przygotowywania potraw mięsa i przetworów mięsnych niewiadomego pochodzenia.

5. W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim

sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 10 obiektów, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 800zł. za nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny obiektów, tj. brudne urządzenia chłodnicze, brudny sprzęt produkcyjny, blaty robocze. Gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy. Surowce po upływie daty minimalnej trwałości i terminie przydatności do spożycia. Nieprawidłowości stwierdzono w zakładach żywienia zbiorowego otwartego. W celu usunięcia nieprawidłowości wydano 1 decyzję administracyjną z zarządzeniami dotyczącymi poprawy stanu sanitarno - technicznego. Wydano również 1 decyzję dotyczącą unieruchomienia zakładu. Stwierdzono zaniedbania świadczące o tym, że w obiekcie nie były zachowane wymagania higieniczno-sanitarne. Procesy mycia i dezynfekcji prowadzone były w sposób nieprawidłowy - stwierdzono zły stan sanitarno-higieniczny we wszystkich pomieszczeniach zakładu: brak czystości i porządku w pomieszczeniu przygotowywania potraw, magazynach, w szatni dla personelu, ustępie, brudne, tłuste półki w szafkach kuchennych i magazynach, brudne urządzenia chłodnicze, brudne umywalki, zlewozmywaki, brudne posadzki, brudny sprzęt produkcyjny, blaty robocze, posadzki zaśmiecone. Przy wszystkich punktach wodnych brak bieżącej ciepłej wody, jedynie woda zimna. Maszyna myjąco-wyparzająca nieczynna. W obiekcie nie była prowadzona prawidłowa kontrola wewnętrzna oparta na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP.

6. Przeprowadzono 4 kontrole w 4 obiektach przygotowujących posiłki dla dzieci w trakcie wycieczki zimowej i letniej dzieci i młodzieży. Dokonano 4 ocen żywienia na podstawie jadłospisów, zastrzeżeń do sposobu żywienia jak i stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanych obiektów nie stwierdzano.
7. W 2022r nie zgłaszano zbiorowych zatruc pokarmowych w związku z czym nie uczestniczono w opracowywaniu ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych.
8. Wykonano 15 pomiarów kontrolnych w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, 20% wykazało nieprawidłowości w tym zakresie. Nałożono 3 mandaty karne na kwotę 900zł. Wydano zalecenie przechowywania środków spożywczych zgodnie z deklaracjami producentów.
9. Wykonano 10 ocen teoretycznych sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego, tj. 5 oceny w obiektach oświatowo-wychowawczych, 1 ocena w domu opieki społecznej, 1 ocena w firmie cateringowej, 1 ocena w innych obiektach żywienia 2 oceny żywienia w obiektach prowadzących żywienie dzieci w ramach wycieczki letniej, Oceniane jadłospisy generalnie nie budziły zastrzeżeń, a stwierdzane błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów. Oceniane jadłospisy zawierają informację o produktach mających w swym składzie składniki alergenne. W ramach prowadzonych czynności kontrolnych w firmie cateringowej przygotowującej posiłki dla szpitali oceniano jadłospis dekadowy diety podstawowej dla pacjentów szpitali z wykorzystaniem „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów” opracowanego przez ekspertów z Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie. Według ww. arkusza oceniony

jadłospis uzyskały ocenę „zadowalającą”. Pozostałe ocenione jadłospisy generalnie nie budziły zastrzeżeń, a stwierdzone błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów.

10. Na skutek interwencji konsumentów przeprowadzono 9 kontroli: 3 kontrole potwierdziły zasadność interwencji, 6 interwencji nie potwierdziło się. Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 33%.

11. W ramach zatwierdzania i rejestracji zakładów przeprowadzono 24 kontrole. Wydano 24 decyzje zatwierdzające obiekty żywnościowe w tym 21 decyzji zatwierdzających obiekty bezwarunkowo, 1 decyzja zatwierdzająca obiekt warunkowo, 2 decyzje zmieniających dotychczasowy zakres prowadzonej działalności – rozszerzenie działalności.

Wnioski

W 2022r. stwierdzono, iż stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów branży spożywczej uległ nieznacznej poprawie pomimo wydania 1 decyzji wstrzymującej działalność obiektu. W 2022r. nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W dalszym ciągu w niektórych grupach obiektów wymagane są dalsze wzmożone działania nadzоровe.

Obiekty te to:

- W grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie i ciastkarnie, wytwórnie lodów, automaty do lodów
- W grupie obiektów obrotu żywnością: obiekty ruchome i tymczasowe (tzw. „handel obwoźny), sklepy spożywcze wprowadzające do obrotu mięso i przetwory mięsne,
- W grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zakłady małej gastronomii.

Szczególnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności wymagają:

- Lody produkowane metodą tradycyjną oraz lody z automatu,
- Lody nieopakowane (gałkowe lub/i jako składniki deserów),
- Ciasta z kremem (w tym produkowane w warunkach domowych),
- Mięso i przetwory mięsne, drób, jaja,
- Żywność prozdrowotna w tym suplementy diety

Wzmożonego nadzoru wymaga również produkcja pierwotna owoców miękkich (malin, truskawek, borówek, porzeczek, agrestu i jeżyn), warzyw liściastych jedzonych na surowo,

pomidorów i ogórków w związku z potencjalnym ryzykiem zagrożenia zdrowia ze względu na możliwą obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

Wzmoczonego nadzoru wymaga produkcja pierwotna warzyw i owoców ze względu na zanieczyszczenie pestycydami, tak ze względu na stwierdzanie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pestycydów w produktach oraz ze względu na stosowanie pestycydów niepuszczonych na dane uprawy.

Stan wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP w nadzorowanych zakładach branży spożywczej jest zadawalający. Pomimo to wymaga w dalszym ciągu od przedsiębiorców zintensyfikowania działań w tym zakresie oraz przeprowadzania szkoleń zatrudnionego personelu.

Należy uznać, iż zapewnione jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu pińczowskiego. Świadczy o tym wzrost świadomości i podejmowane działania przez producentów i sprzedawców środków spożywczych. Jednak w dalszym ciągu w stopniu niewystarczającym. Obok obiektów, w których nie stwierdza się uchybień sanitarnych lub są one nieznaczne, działają również obiekty o złym stanie sanitarnym. W takich przypadkach wydawane są decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, a w przypadku stwierdzenia rażących zaniedbań również decyzje wstrzymujące lub ograniczające zakres prowadzonej działalności. W 2022r. wydano 1 decyzję zakazującą prowadzenia działalności, 1 decyzję dotyczącą prawidłowego znakowania wprowadzanej do obrotu żywności prozdrowotnej (2 suplementy diety), 1 decyzję zarządzającą wycofanie z obrotu środka spożywczego oraz zakazującą wprowadzanie do obrotu środka spożywczego znajdującego się na stanie magazynowym obiektu wycofywanego produktu.

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju w roku 2022 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2022r. wynikała z celów Narodowego Programu Zdrowia promującego zdrowy styl życia oraz z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podejmowano również działania wynikające z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe oraz prowadzono kampanie informacyjne.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w dużej mierze polega na współdziałaniu wielu różnorodnych instytucji i organizacji w celu zwiększenia zakresu działań profilaktycznych.

Antytytoniowe programy edukacyjne realizowane przez szkoły na terenie powiatu pińczowskiego.

W związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje 4 programy edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej. Jeden program o nazwie „Bieg po Zdrowie” jest interwencją krajową, natomiast „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” są programami o zasięgu wojewódzkim.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „CZyste Powietrze Wokół Nas”

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej jest program „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli oraz ich rodzice i opiekunowie.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, oraz infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka,

mniejszą odporność na infekcje. Dlatego, w tym kontekście tak ważna jest edukacja antytytoniowa dzieci oraz ich rodziców.

Do realizacji programu przystąpiło 9 placówek z terenu powiatu pińczowskiego. Koordynatorzy przedszkolni i szkolni zostali przygotowani do realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas narad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 171 dzieci oraz 110 rodziców.

Program Edukacji Antytytoniowej „BIEG PO ZDROWIE”

Program został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami z Uniwersytetu Warszawskiego – dr hab. Kamilą Bargiel – Matusiewicz oraz mgr Rafałem Dziurłą.

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat).

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Bohaterami łączącymi treści poszczególnych spotkań jest dwoje uczniów czwartej klasy szkoły podstawowej, Natalia i Kuba. Wydarzenia z ich życia są tłem poruszanych tematów.

Podczas cyklu zajęć dzieci dyskutują, wymieniają doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje i pomysły. Uczniowie przeprowadzają także wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty palenia papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzą komiks z bohaterami programu.

Do programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców oraz filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Przygotowany został również cykl filmów

edukacyjnych z udziałem ekspertów z dziedziny psychologii oraz autorów programu. Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas szkolenia i narad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 przystąpiło 8 szkół podstawowych z terenu powiatu pińczowskiego. W wyniku działań edukacją objęto 127 uczniów oraz 46 rodziców.

Program edukacji antytytoniowej „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ!”

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej ma przed sobą ważny i trudny etap rozwoju.

Dziecko w tym wieku pozostaje wciąż pod dużym wpływem rodziców, ale będąc już uczniem staje się uczestnikiem życia w grupie szkolnych kolegów.

Dziecko spotyka się z uczniami starszymi, których zachowanie może wywoływać zdziwienie, często ciekawość, a nawet imponować i wywoływać chęć naśladowania.

Uczniowie klas młodszych szkoły podstawowej jeszcze nie sięgają po pierwszego papierosa, ale mogą utwierdzić się w przekonaniu, że palenie papierosów świadczy o dorosłości oraz pozwala na przynależność do grupy starszych kolegów. Wzmacnia się więc wyraźnie pierwsza faza uzależnienia – przygotowanie.

Według danych szacunkowych, co roku około 4 mln polskich dzieci narażonych jest na mimowolne wdychanie dymu tytoniowego, czyli bierne palenie (dane wg raportu „Stan zagrożenia epidemią palenia tytoniu w Polsce”, WHO, Warszawa 2009r.). Bierne palenie ułatwia wprowadzenie dziecka w życie, w którym palenie papierosów jest normą.

Program „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej i realizowany jest przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Busku – Zdroju na poziomie wojewódzkim.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci, takimi jak m.in. burza mózgów, diagnoza wiedzy, ćwiczenia oddechowe, wierszyk, krzyżówka, układanka o wiewiórce, drama.

W programie zawarte zostały uporządkowane treści dotyczące zdrowia (dostosowane do poziomu percepcji dzieci). Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W roku szkolnym 2021/2022 program realizowało 9 szkół podstawowych z terenu powiatu pińczowskiego. W wyniku podjętych działań edukacją objęto 91 uczniów oraz 68 rodziców.

Formuła zajęć warsztatowych bardzo odpowiadała uczniom, którzy chętnie uczestniczyli w organizowanych zajęciach. Program ten uświadomił uczniom jak wielki wpływ na ich zdrowie mają podejmowane przez nich same decyzje oraz przyjmowane postawy życiowe

**Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas
szkoły podstawowej
„ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”**

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej – IV-VIII.

W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących pierwszy raz zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie najpierw palą okazjonalnie, potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny.

Dlatego też głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia tytoniu.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 przystąpiło 5 szkół podstawowych z terenu powiatu pińczowskiego. W wyniku podjętych działań programowych edukacją objęto 136 uczniów i 52 rodziców.

Uczniowie realizując poszczególne zajęcia warsztatowe zdobyli wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z palenia czynnego i biernego oraz mogli kształtować postawy asertywne, wobec nacisku swoich rówieśników.

Koordynatorzy szkolni tego programu szczególną uwagę poświęcili problemowi używania e-papierosów przez młodych ludzi. Wynika to z rosnącego co roku odsetku nastolatków sięgających po tego typu produkty.

W trakcie realizacji programu w szkołach odbywały się apele antytytoniowe, przedstawienia profilaktyczne, konkursy wiedzy, konkursy na plakaty antytytoniowe oraz warsztaty antytytoniowe dla rodziców.

Program ekologiczny dla dzieci przedszkolnych **SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE**

W roku szkolnym 2021/2022 odbyła się II edycja programu ekologicznego dla dzieci przedszkolnych pod tytułem „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Grupa do której skierowany jest ten program to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na terenie powiatu pińczowskiego w programie wzięło udział 7 przedszkoli, w związku z czym edukacją objęto 120 dzieci oraz 38 rodziców.

Profilaktyka palenia tytoniu

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju prowadzi działania edukacyjne z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, które wynikają z aktualnych potrzeb

środowiska szkolnego. Są to spotkania dla uczniów starszych klas szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, szkolenia dla nauczycieli i rodziców. Realizowane są jako wsparcie szkół w profilaktyce uzależnień.

Pracownicy Sekcji PZiOZ, na zaproszenie dyrekcji Zespołu Placówek Oświatowych w Kijach przeprowadzili 2 spotkania edukacyjne dla 108 uczniów.

Uczniowie wysłuchali informacji na temat skutków zdrowotnych czynnego jak i biernego palenia. Poruszona została także tematyka e-papierosów, które są coraz bardziej popularne wśród uczniów.

**Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych
„ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ?”**

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje ogólnopolski program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień, autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wyjątkowość tego programu polega na kompleksowym podejściu do profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi.

Program podzielony jest na trzy części korespondujące ze sobą. Celem głównym programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, substancje psychoaktywne) oraz dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2021/2022 program realizowało 6 szkół ponadpodstawowych, wskutek czego edukacją objęto 157 uczniów oraz 150 rodziców.

Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C pt. „Podstępne WZW”

FUNDACJA
G W I A Z D A
N A D Z I E I

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV pt. „Podstępne WZW”.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Adresatami programu są uczniowie klas II szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C.

Program ten jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenie.

Na terenie powiatu pińczowskiego w roku szkolnym 2021/2022 do realizacji programu „Podstępne WZW” przystąpiły wybrane klasy w 5 szkołach ponadpodstawowych, w wyniku czego edukacją objęto 208 uczniów.

Program edukacyjno-informacyjny „Znamie! Znam je?” dla szkół ponadpodstawowych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju przystąpiła do realizacji programu profilaktyki czerniaka, który jest skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Każdego roku w Polsce onkolodzy odnotowują 2 500 – 3 000 przypadków nowych zachorowań na czerniaka. Niestety blisko 40% chorych umiera z powodu tego nowotworu, gdyż zbyt późno trafia do lekarzy. Tymczasem wcześniej wykryty czerniak jest bardzo łatwo uleczalny. Dziś częściej, niż w poprzednich latach, notuje się przypadki czerniaka u młodych osób. Przyczyny takiego stanu rzeczy należy upatrywać m.in. w zmianie stylu życia, jaka nastąpiła w ostatnich kilku dziesięcioleciach – większa popularność solariów i moda na opaloną skórę. W ciągu ostatnich 20 lat zapadalność na czerniaka zwiększyła się w Polsce aż o 300%. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest wciąż niska świadomość społeczna w zakresie profilaktyki i czynników ryzyka. Dlatego działania mające na celu promocję profilaktyki tego nowotworu mają szczególne znaczenie.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Na terenie powiatu pińczowskiego w roku szkolnym 2021/2022 do realizacji programu „Znamie! Znam je?” przystąpiło wybrane klasy w 4 szkół ponadpodstawowych, w wyniku czego edukacją objęto 180 uczniów.

Program edukacyjny poświęcony profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy „WYBIERZ ŻYCIE – PIERWSZY KROK”

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizowała już VI edycję programu edukacyjnego poświęconego profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”. Program ten skierowany jest do uczniów klas I szkół ponadpodstawowych. Realizację programu na terenie Polski koordynuje i wspiera finansowo oraz organizacyjnie Fundacja MSD dla Zdrowia Kobiet.

Głównym celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy wśród młodzieży ponadgimnazjalnej oraz jej rodziców i opiekunów. Program został opracowany w 2008 roku w ramach współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami specjalizującymi się w promocji zdrowia i programach profilaktycznych.

W roku szkolnym 2021/2022 program realizowały wybrane klasy w 2 szkołach ponadpodstawowych z terenu powiatu pińczowskiego. W wyniku podjętych działań edukacją objęto 105 uczniów.

Akcja Letnia 2022

Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizowała akcję profilaktyczną „Zdrowe Wakacje 2022”. Akcja ta miała pomóc mieszkańcom naszego regionu oraz odwiedzającym go turystom bezpiecznie i zdrowo spędzić wakacje oraz uzyskać informacje na temat różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, na jakie jesteśmy narażeni w okresie letnim.

W związku z organizacją działań prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych „Zdrowe i bezpieczne wakacje”, kolorowanek „Myję ręce” oraz kleszczowanek „Dowiedz się więcej o kleszczach” na wszystkich zgłoszonych do PSSE Busko – Zdrój zorganizowanych formach wypoczynku letniego na terenie powiatu pińczowskiego.

Wspólnie z przedstawicielem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzono 5 spotkań informacyjnych dla 193 uczestników kolonii i obozów.

Na stronie internetowej PSSE Busko – Zdrój zamieszczano na bieżąco różnorodne informacje mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego w czasie wakacji – zatrucia grzybami, choroby odkleszczowe, zagrożenia wynikające z upałów, bezpieczne przechowywanie żywności.

Promowanie zdrowego stylu życia

Do zadań Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej należy także inicjowanie i realizacja przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, utrwalenie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz metod profilaktyki zdrowotnej.

Z uwagi na to że, zdrowie człowieka, aż w 50% zależy od stylu życia jednostki, Sekcja PZiOZ kładzie nacisk na działania promocyjne i profilaktyczne w tym zakresie.

W związku z tym, na zaproszenie dyrekcji Szkoły Podstawowej w Dzierżni przeprowadzono spotkanie dotyczących zdrowego stylu życia, w którym uczestniczyło 35 uczniów.

Ponadto wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska lokalnego oraz reagując na napływ uchodźców na teren powiatu pińczowskiego prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. Broszury na temat „Izolacja domowa”, „Najważniejsze zasady bezpiecznego zachowania podczas epidemii koronawirusa”, ulotki „Co należy wiedzieć

o gruźlicy” oraz ulotki i plakaty „Ważne informacje dotyczące HIV i AIDS” przygotowane w języku polskim i ukraińskim przekazano do wszystkich placówek opieki zdrowotnej oraz placówek pobytu uchodźców na terenie powiatu pińczowskiego.

Wnioski

Podjęte przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

X. PODSUMOWANIE

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami, zajmował się **promocją i ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych**. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Sytuacje kryzysowe

W 2022 roku do 16 maja na terenie powiatu pińczowskiego, tak jak na terytorium całej Polski trwał ogłoszony stan epidemii, którego następstwa wywołały konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego. Prowadzono stały monitoring bezpieczeństwa sanitarnego ludności, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej. Od 16 maja 2022r. na terenie powiatu pińczowskiego, tak jak na terytorium całej Polski trwa ogłoszony stan zagrożenia epidemicznego.

Była zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa i instytucji z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju (dyżurny telefon alarmowy) jak również zgłoszenia w systemie SEPIS. Zgłaszane problemy rozwiązywano w ramach posiadanych kompetencji na bieżąco.

Podejmowane działania są spójne z działaniami określonymi w planach zarządzania kryzysowego pozostałych organów administracji.

Nadzór przeciwepidemiczny

W 2022 r. działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu buskiego dotyczyła bieżącego nadzoru w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych u ludzi. Kontynuowano bieżący nadzór w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obejmujący między innymi:

- Działania mające na celu jak najmniejsze rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 wśród mieszkańców (kierowanie na izolację osób zakażonych oraz na kwarantannę osób z kontaktu z osobą zakażoną).
- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych,
- współpracę z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych przy monitorowaniu i ograniczaniu ognisk zakażeń szpitalnych i patogenów alarmowych.

W 2022 roku zarejestrowano w powiecie pińczowskim **5 ognisk** wywołanych zakażeniem SARS-CoV-2.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie pińczowskim w 2022 roku **należy uznać za generalnie dobrą**. Nie obserwowano innych poza COVID-19 epidemicznego występowania chorób zakaźnych.

W **2022** r. na terenie powiatu pińczowskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **1357 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **89** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **18** zgonów z powodu Coronavirusa z czego 16 osób miało choroby współistniejące. W **okresie od 01.01.2022 r do 31.03.2022 r.** objęto kwarantanną **2545 osób**, W tym samym czasie izolacji podlegało **1174 osoby zakażone**. Po 31 marca 2022 r. obowiązek izolacji i kwarantanny został zniesiony.

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2021-2022 odnotowano **wzrost** zachorowań na gruźlicę w stosunku do roku 2021 na terenie powiatu pińczowskiego.

W 2022 r. na terenie powiatu pińczowskiego **nie zarejestrowano** ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W 2022 r. na terenie powiatu pińczowskiego w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych, szczepieniom podlegała populacja 5482 dzieci i młodzieży do lat 19 (w 2021 r. – populacja 5610 dzieci i młodzieży do lat 19).

Na terenie powiatu pińczowskiego w 2022 r. zarejestrowano **2 odczyny poszczepienne**.

Wykonawstwo szczepień w powiecie pińczowskim w 2022 r. należy ocenić jako generalnie dobre, jednak z utrzymującym się stosunkowo niskim wykonawstwem szczepienia przeciw tężcowi, błonicy, krztuścowi i Polio w 6 roku życia, szczepienia przypominającego przeciw tężcowi, błonicy i krztuścowi wśród młodzieży w 14 roku życia oraz trzeciego szczepienia przypominającego przeciw błonicy i tężcowi w 19 roku życia.

Na terenie powiatu pińczowskiego w **2022 r.** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nie prowadził **postępowań egzekucyjnych** wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci.

W 2022 r. na terenie powiatu pińczowskiego **nie zarejestrowano nowo wykrytych zakażeń HIV**.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Biorąc pod uwagę wyniki kontroli przeprowadzonych w 2022r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, stan sanitarny na terenie powiatu pińczowskiego można ocenić, jako dobry.

Stan sanitarny urządzeń wodnych w powiecie pińczowskim został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody, w przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody, zarządcy natychmiastowo

podejmowali działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym. Stan ten przełożył się bezpośrednio na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne. Jakość wody monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

Ilość prób / przekroczeń	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość pobranych prób	65	63	67	69	86	76
Ilość przekroczeń bakteriologicznych	0	0	0	4	13	5
Ilość przekroczeń fizyko-chemicznych	3	2	2	3	1	2

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej generalnie nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W powiecie pińczowskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

W roku sprawozdawczym, w nadzorowanych obiektach na uwagę zasługuje zmiana estetyki otoczenia obiektów użyteczności publicznej.

Nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny)

W 2022 r. Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju realizowała ustawowe, podstawowe czynności i działania, które obejmowały kontrole przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych

w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022r. było opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zagadnień dotyczących:

- projektów planów zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych
- odbiorów obiektów budowlanych.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z aktywnością przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku jak również z aktywnością organów administracji samorządowej i w 2022r. utrzymywała się na poziomie porównywalnym

w stosunku do lat poprzednich.

Inwestorzy pozyskiwali fundusze unijne, wzrastała ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2022r. objęto nadzorem 50 placówek nauczania i wychowania oraz 5 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Mimo tego podczas kontroli placówek oświatowo wychowawczych w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym. W 2022r. na poprawę w/w stanu zostało wydanych 8 decyzji administracyjnych. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2022r. pod nadzorem (w ewidencji) znajdowały się 943 obiekty tj. o 20 obiektów więcej w porównaniu do 2021r. i o 41 obiektów więcej w stosunku do roku 2020. Zwiększająca się liczba obiektów nadzorowanych związana jest między innymi z dokonywaniem wpisów do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez producentów produkcji pierwotnej. W okresie 2020r. - 2022r. nadzorem objęto 27 producentów produkcji pierwotnej i sprzedaży bezpośredniej. Ponadto 10 producentów produkcji pierwotnej prowadzi Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego: 4 podmioty zajmują się tłoczeniem oleju na zimno (olej z lnicy, rzepaku, czarnuszki, dyni, ostropestu, lucerny, kopru włoskiego), 3 podmioty zajmują się produkcją przetworów owocowo-warzywnych, 2 podmioty zajmują się produkcją kapusty szatkowanej i kapusty kiszanej oraz ogórków kiszonych, 1 podmiot zajmuje się produkcją i konfekcjonowaniem w opakowania jednostkowe suszy roślinnych tj.: ostropestu, babki, mięty, melisy, rumianku, szczeci, pokrzywy, kopru włoskiego. W 4 gospodarstwach prowadzona jest działalność w warunkach domowych i jest to produkcja ciast i tortów, w 2 gospodarstwach prowadzona jest działalność w zakresie produkcji oraz sprzedaży wina gronowego z własnej uprawy.

W 86 skontrolowanych obiektach przeprowadzono łącznie 132 kontrole i rekontrole sanitarne w tym 9 kontroli interwencyjnych na skutek interwencji konsumentów i innych instytucji.

Z 86 obiektów skontrolowanych w 2022r. wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu” oceniono 17 zakładów. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W 2022r. wydano 5 decyzji administracyjnych w tym 1 decyzję zakazującą prowadzenia działalności (obiekt żywienia zbiorowego otwartego), 1 decyzję dotyczącą prawidłowego znakowania wprowadzanej do obrotu żywności prozdrowotnej (dot. 2 suplementy diety), 1 decyzję zarządzającą wycofanie z obrotu środka spożywczego oraz zakazującą wprowadzanie go do obrotu, 2 decyzje umarzające prowadzone postępowanie w sprawie zatwierdzenia zakładu żywienia zbiorowego typu zamkniętego oraz środka transportu.

Nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2200,00 zł.

W celu oceny bazy żywnościowo-żywieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano stan sanitarno- higieniczny 10 obiektów żywnościowo-żywieniowych, w których nałożono 2 mandaty karne na kwotę 800zł.

W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną tj. suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami i składnikami mineralnymi przeprowadzono 3 kontrole u nadzorowanych producentów suplementów diety. Dokonano analizy składu ilościowo - jakościowego produkowanych 6 suplementów diety, dokonano również oceny znakowania, oraz przeglądu strony internetowej 1 producenta. W 1 zakładzie stwierdzono nieprawidłowości. Stwierdzono, iż oznakowanie 2 suplementów diety oraz ich prezentacja na stronie internetowej są niezgodne z przepisami prawa żywnościowego. Zamieszczone oświadczenia przypisywały składnikom środka spożywczego zapobieganie chorobom lub leczenia chorób, sugerowały właściwości lecznicze oraz wprowadzały konsumenta w błąd. Została wydana decyzja zarządzającą znakować produkowane suplementy diety zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa żywnościowego. Decyzja dotyczyła również zamieszczenia zgodnych z obowiązującymi przepisami informacji o suplementach na stronie internetowej producenta. Właścicielka poinformowała PPIS w Busku - Zdroju o wycofaniu się z produkcji suplementów diety objętych decyzją.

Pobrano do badań 32 próbki żywności prozdrowotnej. Zakwestionowano 1 próbkę za jakość zdrowotną.

Prowadząc działania kontrolne i wyjaśniające w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych – FASFF wycofywano z obrotu produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej na kwotę 4422zł.

W ramach przeprowadzonego w 2022r. monitoringu i urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zbadano laboratoryjnie 125 próbek, zakwestionowano 3 próbki, w tym za jakość zdrowotną 1 próbkę oraz za parametry chemiczne (przekroczenie ochratoksyny oraz pestycydu) 2 próbki.

Mikrobiologicznie zbadano 79 próbek, zakwestionowano 1 próbkę, powód zakwestionowania: obecność szkodników oraz ślady ich zerowania. Chemicznie zbadano 46 próbek, zakwestionowano 2 próbki, tj.:

1. „Winogrono słodkie odmiana Muscaris”. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu: propamokarb w ilości $0,056 \pm 0,28$ mg/kg dla którego najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości pestycydów wynosi 0,01 mg/kg (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 396/2005 z dnia 23 lutego 2005 r. (wraz z późniejszymi zmianami).

2. „Sarita. Płatki owsiane błyskawiczne”. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono zawartość ochratoksyny A ($8,4 \pm 2,5 \mu\text{g}/\text{kg}$) (wymagania dla badanego produktu: $3,0 \mu\text{g}/\text{kg}$) Nie pobierano do badania próbek środków spożywczych na obecność materiału genetycznie modyfikowanego.

W 2022r. obiekty produkujące środki spożywcze, zakłady żywienia zbiorowego oraz obiekty obrotu żywnością wykazały zerowy odsetek obiektów niezgodnych. W 2022r. odnotowano nieznaczną poprawę stanu wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP. W dalszym ciągu wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności przez nadzorowane obiekty.

Nadzór w zakresie higieny środowiska pracy.

W 2022 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH,) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych).

W powiecie pińczowskim w porównaniu z 2021 r. (2 zakłady) utrzymuje się stała liczba zakładów pracy z przekroczeniami normatywów higienicznych (w 2022 r. również 2 zakłady).

W obydwu przypadkach wprowadzony został program działań organizacyjno – technicznych, zmierzający do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

Spadek stwierdzonych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

Zaobserwowano spadek stwierdzonych chorób zawodowych. W 2021 r. wydano 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej u rolnika i nauczyciela, w 2022 r. nie wydawano decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Podjęmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

Działalność nadzorowa i laboratoryjna, w tym kontrolna w 2022r. pozwalała na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu pińczowskiego, uwzględniającą istniejące, jak również mogące się pojawić zagrożenia. Mając powyższe na względzie dało się zauważyć w ostatnim okresie pozytywne i negatywne zjawiska obserwowane z racji realizowanych zadań z zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Główne inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk:

- prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych stymulujących wzrost poziomu wiedzy odbiorców w zakresie zakażeń wirusem SARS-CoV-2.
- nadzór w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego, w tym monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie SARS-CoV-2 i innych zagrożeń,
- skuteczna realizacja monitoringu wody do spożycia, celem identyfikacji zagrożeń i bezzwłocznego podejmowania działań naprawczych,
- współpraca z innymi inspekcjami oraz organami samorządowymi.

Identyfikacja najważniejszych zjawisk, którym należy przeciwdziałać lub należy je wzmocnić w najbliższym czasie:

- pomimo skoordynowania działań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ciągłego prowadzenia monitoringu w celu wyeliminowania negatywnego zjawiska, jakim było rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 - jest on w dalszym ciągu, zagrażając zdrowiu i życiu ludzi, szczególnie ludzi starszych i z chorobami współistniejącymi,
- występowanie środowisk „antyszczepionkowych”, których działania przyczyniają się do zmniejszania wykonawstwa szczepień u dzieci.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu pozostawało w 2022 roku w dalszym ciągu na wysokim poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.